

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2021/887 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 20. svibnja 2021.

o osnivanju Europskog stručnog centra za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti i mreže nacionalnih koordinacijskih centara

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 173. stavak 3. i članak 188. prvi stavak,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Većina stanovništva Unije povezana je na internet. Svakodnevni život ljudi i gospodarstva postaju sve više ovisni o digitalnim tehnologijama. Građani i poduzeća postaju sve izloženiji ozbiljnim kibersigurnosnim incidentima, a mnoga poduzeća u Uniji dožive barem jedan kibersigurnosni incident svake godine. To naglašava potrebu za otpornošću, jačanjem tehnoloških i industrijskih sposobnosti te za upotrebu visokih standarda i cjelovitih rješenja u području kibersigurnosti, koji obuhvaćaju ljude, proizvode, postupke i tehnologiju u Uniji, kao i potrebu za vodećim položajem Unije u područjima kibersigurnosti i digitalne autonomije. Kibersigurnost se može poboljšati i podizanjem razine osviještenosti o kibersigurnosnim prijetnjama te razvojem kompetencija, kapaciteta i sposobnosti diljem Unije te istodobno temeljito uzimajući u obzir društvene i etičke posljedice i razloge za zabrinutost.
- (2) Slijedom strategije za kibersigurnost koju su Komisija i Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (Visoki predstavnik) predstavili Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija u zajedničkoj komunikaciji od 7. veljače 2013. naslovljenoj „Strategija Europske unije za kibersigurnost: otvoren, siguran i zaštićen kiberprostor” („Strategija za kibersigurnost iz 2013.”) Unija je postojano povećavala svoje aktivnosti kako bi odgovorila na sve veće kibersigurnosne izazove. Cilj Strategije za kibersigurnost iz 2013. bio je poticanje pouzdanog, sigurnog i otvorenog kiberekosustava. Unija je 2016. donošenjem Direktive (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava donijela prve mjere u području kibersigurnosti.

⁽¹⁾ SL C 159, 10.5.2019., str. 63.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 17. travnja 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 20. travnja 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 19. svibnja 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ Direktiva (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije (SL L 194, 19.7.2016., str. 1.).

- (3) U rujnu 2017. Komisija i Visoki predstavnik predstavili su zajedničku komunikaciju naslovljenu „Otpornost, odvracanje i obrana: jačanje kibersigurnosti EU-a” s ciljem daljnjeg jačanja otpornosti Unije na kibernetičke napade, odvracanja od njih i odgovora na njih.
- (4) Šefovi država i vlada na sastanku na vrhu o digitalnoj budućnosti u Tallinnu u rujnu 2017. pozvali su na to da Unija postane globalna predvodnica u području kibersigurnosti do 2025. kako bismo osigurali povjerenje i zaštitu građana, potrošača i poduzeća na internetu te ostvarili slobodan, sigurniji i zakonom uređen internet i izrazili svoju namjeru da pri (ponovnoj) izgradnji sustava i rješenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) više upotrebljavaju rješenja otvorenog kôda i otvorene norme osobito na način da se izbjegne ovisnost o prodavaču, uključujući one koji su razvijeni ili se promiču u programima Unije za interoperabilnost i normizaciju, kao što je ISA².
- (5) Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti („Stručni centar”) osnovan ovom Uredbom trebao bi doprinijeti povećanju sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava, uključujući internet i ostalu infrastrukturu ključnu za funkcioniranje društva, kao što su promet, zdravstvo, energetika, digitalna infrastruktura, voda, financijska tržišta i bankovni sustavi.
- (6) Znatna poremećaja u radu mrežnih i informacijskih sustava može utjecati na pojedine države članice i cijelu Uniju. Stoga je visoka razina sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava u cijeloj Uniji podjednako ključna i za društvo i za gospodarstvo. Unija trenutačno ovisi o neeuropskim pružateljima kibersigurnosti. Međutim, u strateškom je interesu Unije osigurati da zadrži i razvije bitne istraživačke i tehnološke kapacitete u području kibersigurnosti s ciljem zaštite mrežnih i informacijskih sustava građana i poduzeća, a posebno kako bi zaštitila ključne mrežne i informacijske sustave i pružila ključne kibersigurnosne usluge.
- (7) U Uniji postoji bogato stručno znanje i iskustvo u području istraživanja, tehnologije i industrijskog razvoja u području kibersigurnosti, ali naponi industrijskih i istraživačkih zajednica fragmentirani su, neusklađeni i nedostaje im zajednička misija, što sprečava konkurentnost i učinkovitu zaštitu mreža i sustava u tom području. Potrebno je udružiti i umrežiti te napore i stručno znanje te ih učinkovito upotrijebiti za jačanje i nadopunu postojećih kapaciteta i vještina u području istraživanja, tehnologije i industrije na razini Unije i na nacionalnoj razini. Iako se sektor IKT-a suočava s važnim izazovima, kao što je zadovoljavanje potražnje za kvalificiranim radnicima, može imati koristi od zastupljenosti različitih dijelova društva u cjelini, postizanja uravnotežene rodne zastupljenosti, etničke raznolikosti i nediskriminacije osoba s invaliditetom, kao i olakšavanja pristupa znanju i osposobljavanju budućim stručnjacima za kibersigurnost, uključujući obrazovanje tih stručnjaka u neformalnim kontekstima, primjerice u okviru projekata koji obuhvaćaju besplatni softver otvorenog kôda, projekata civilne tehnologije, u novoosnovanim poduzećima i mikropoduzećima.
- (8) Mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) ključni su dionici u Unijinom sektoru kibersigurnosti i zbog svoje prilagodljivosti mogu pružiti najsuvremenija rješenja. Međutim, MSP-ovi koji nisu specijalizirani za kibersigurnost također su više izloženi kibersigurnosnim incidentima jer uspostava učinkovitih rješenja za kibersigurnost zahtijeva veća ulaganja i stručna znanja. Stoga je potrebno da Stručni centar i mreža nacionalnih koordinacijskih centara („Mreža”) pruže potporu MSP-ovima tako da im olakšaju pristup znanju i prilagode pristup rezultatima istraživanja i razvoja kako bi se MSP-ovima omogućilo da se dostatno zaštite te kako bi se MSP-ovima koji su aktivni u području kibersigurnosti omogućilo da budu konkurentni i doprinesu vodećem položaju Unije u području kibersigurnosti.
- (9) Stručno znanje postoji izvan industrijskog i istraživačkog konteksta. U nekomercijalnim i pretkomercijalnim projektima, koji se nazivaju „projekti civilne tehnologije”, primjenjuju se otvorene norme, otvoreni podaci i besplatni softver otvorenog kôda u interesu društva i za javno dobro.
- (10) Područje kibersigurnosti raznoliko je. Relevantni dionici uključuju dionike iz javnih subjekata, država članica i Unije, kao i iz industrije, civilnog društva, primjerice sindikata, udruga potrošača, zajednice koja primjenjuje besplatni softver otvorenog kôda te akademske i istraživačke zajednice, i druge subjekte.
- (11) U zaključcima Vijeća usvojenima u studenome 2017. Komisija je pozvana da brzo provede procjenu učinka dostupnih mogućnosti za uspostavu mreže centara za stručnost u području kibersigurnosti i osnivanje Europskog centra za istraživanje i stručnost u području kibersigurnosti te da do sredine 2018. predloži relevantni pravni instrument za stvaranje takve mreže i takvog centra.

- (12) Unija i dalje nema dovoljno tehnoloških i industrijskih kapaciteta i sposobnosti da samostalno zaštiti svoje gospodarstvo i kritičnu infrastrukturu te postane globalni predvodnik u području kibersigurnosti. Razina strateške i održive koordinacije i suradnje industrija, istraživačkih zajednica u području kibersigurnosti i vlada, nedostatna je. Unija se suočava s nedovoljnim ulaganjima i ograničenim pristupom znanju i iskustvu, vještinama i objektima u području kibersigurnosti, a malo se Unijinih rezultata istraživanja i inovacija u području kibersigurnosti pretvara u utrživa rješenja ili se široko uvode u cijelo gospodarstvo.
- (13) Osnivanje i Stručnog centra i Mreže, s mandatom za provođenje mjera kojima se podupiru industrijske tehnologije i mjera u području istraživanja i inovacija, najbolji je način za postizanje ciljeva ove Uredbe, a njome se istodobno pružaju najveći gospodarski i društveni učinak i učinak na okoliš te štite interesi Unije.
- (14) Stručni centar trebao bi biti glavni instrument Unije za udruživanje ulaganja u istraživanje, tehnologiju i industrijski razvoj u području kibersigurnosti i za provedbu relevantnih projekata i inicijativa zajedno s Mrežom. Stručni centar trebao bi upravljati financijskom potporom za kibersigurnost iz Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (Obzor Europa) uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ i programa Digitalna Europa uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ te bi trebao biti otvoren za druge programe, ako je to primjereno. Ovaj pristup trebao bi doprinijeti stvaranju sinergija i koordiniranju financijske potpore za inicijative Unije u području istraživanja i razvoja, inovacija, tehnološkog i industrijskog razvoja u području kibersigurnosti, kao i izbjegavanju nepotrebnog udvostručavanja.
- (15) Važno je osigurati da se poštuju temeljna prava i etičko postupanje tijekom provedbe istraživačkih projekata u području kibersigurnosti koje podupire Stručni centar.
- (16) Stručni centar ne bi trebao obavljati operativne kibersigurnosne zadaće, kao što su zadaće povezane s timovima za odgovor na računalne sigurnosne incidente (CSIRT-ovi), uključujući praćenje kiberincidenata i postupanje s njima. Međutim, Stručni centar trebao bi moći olakšati razvoj infrastruktura IKT-a u službi industrija, posebice MSP-ova, istraživačkih zajednica, civilnog društva i javnog sektora, u skladu s misijom i ciljevima utvrđenima u ovoj Uredbi. Ako CSIRT-ovi i drugi dionici nastoje promicati prijavljivanje i otkrivanje slabosti, Stručni centar i članovi zajednice stručnjaka za kibersigurnost („Zajednica”) trebali bi, u okviru svojih zadaća i izbjegavajući pritom svako udvostručavanje s Agencijom Europske unije za kibersigurnost (ENISA), kako je osnovana Uredbom (EU) 2019/881 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾, moći poduprijeti te dionike na njihov zahtjev.
- (17) Namjera je da Stručni centar, Zajednica i Mreža imaju koristi od iskustva i široke zastupljenosti relevantnih dionika koja proizlazi iz ugovornog javno-privatnog partnerstva za kibersigurnost između Komisije i Europske organizacije za kibersigurnost (ECISO) tijekom trajanja Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014. – 2020.) koji je uspostavljen Uredbom (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾, od iskustava stečenih iz četiriju pilot-projekata koji su pokrenuti početkom 2019. u okviru programa Obzor 2020., odnosno CONCORDIA, ECHO, SPARTA i CyberSec4Europe, i iz pilot-projekta te pripremnog djelovanja za revizije besplatnih računalnih programa otvorenog kôda (EU FOSSA), za upravljanje Zajednicom i zastupljenost Zajednice u Stručnom centru.
- (18) U pogledu opsega izazova koji predstavlja kibersigurnost i u pogledu ulaganja u kapacitete i sposobnosti u području kibersigurnosti u drugim dijelovima svijeta, Uniju i države članice trebalo bi potaknuti da podignu razinu financijske potpore za istraživanje i razvoj u tom području te uvođenje kibersigurnosti. Kako bi se stvorile ekonomije razmjera i postigla usporediva razina zaštite u cijeloj Uniji, države članice trebale bi uložiti napore u okvir Unije aktivnim doprinosom radu Stručnog centra i Mreže.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 (SL L 166, 11.5.2021., str. 1.).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2019/881 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o ENISA-i (Agencija Europske unije za kibersigurnost) te o kibersigurnosnoj certifikaciji u području informacijske i komunikacijske tehnologije i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 526/2013 (Akt o kibersigurnosti) (SL L 151, 7.6.2019., str. 15.).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o osnivanju Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014. – 2020.) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1982/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 104.).

- (19) Kako bi potaknuli konkurentnost Unije i visoke standarde u području kibersigurnosti na međunarodnoj razini, Stručni centar i Zajednica trebali bi poticati razmjenu dostignuća u području kibersigurnosti, među ostalim u pogledu proizvoda i procesa, standarda i tehničkih normi s međunarodnom zajednicom, ako je to relevantno za misiju Stručnog centra, ciljeve i zadaće. Relevantne tehničke norme mogle bi u svrhu ove Uredbe obuhvaćati izradu referentnih implementacijskih računalnih programa, uključujući one koji se izdaju u okviru licencija za otvorene norme.
- (20) Sjedište Stručnog centra nalazi se u Bukureštu.
- (21) Pri pripremi svojeg godišnjeg programa rada (godišnji program rada) Stručni centar trebao bi obavijestiti Komisiju o potrebama za sufinanciranjem na temelju planiranih doprinosa država članica za sufinanciranje zajedničkih djelovanja kako bi Komisija pri pripremi nacrtu općeg proračuna Unije za sljedeću godinu mogla uzeti u obzir odgovarajući doprinos Unije.
- (22) Pri pripremi programa rada za program Obzor Europa u vezi s pitanjima povezanim s kibersigurnošću, među ostalim u kontekstu procesa savjetovanja s dionicima, a posebno prije donošenja tog programa rada, Komisija bi trebala uzeti u obzir doprinos Stručnog centra te bi trebala taj doprinos prosljediti programskom odboru programa Obzor Europa.
- (23) Kako bi se podupro Stručni centar u njegovoj ulozi u području kibersigurnosti i olakšala uključenost Mreže te kako bi se državama članicama osigurala snažna upravljačka uloga, Stručni centar trebalo bi osnovati kao tijelo Unije s pravnom osobnošću na koje se treba primjenjivati Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/715 ⁽⁸⁾. Stručni centar bi trebao imati dvostruku ulogu, poduzimanje posebnih zadaća u okviru industrije, tehnologije i istraživanja u području kibersigurnosti kako je utvrđeno u ovoj Uredbi i istodobno upravljanje financiranjem povezanim s kibersigurnošću iz nekoliko programa, osobito iz programa Obzor Europa i programa Digitalna Europa te po mogućnosti i iz drugih programa Unije. Takvo upravljanje trebalo bi biti u skladu s pravilima primjenjivima na te programe. Međutim, s obzirom na to da bi financijska sredstva za funkcioniranje Stručnog centra prvenstveno proizlazila iz programa Obzor Europa i programa Digitalna Europa, potrebno je da se Stručni centar smatra partnerstvom za potrebe izvršenja proračuna, uključujući tijekom faze izrade programa.
- (24) Kao rezultat doprinosa Unije, pristup rezultatima aktivnosti Stručnog centra i rezultatima projekata treba biti otvoren koliko god je to moguće i zatvoren koliko je to potrebno, a ponovna upotreba takvih rezultata treba, prema potrebi, biti moguća.
- (25) Stručni centar trebao bi olakšavati i koordinirati rad Mreže. Mrežu bi trebao činiti po jedan nacionalni koordinacijski centar iz svake države članice. Nacionalni koordinacijski centri za koje je Komisija utvrdila da imaju potrebni kapacitet za upravljanje sredstvima radi ostvarivanja misije i ciljeva utvrđenih u ovoj Uredbi, trebali bi primati izravnu financijsku potporu Unije, uključujući bespovratna sredstva koja se dodjeljuju bez poziva na podnošenje prijedloga, kako bi mogli obavljati svoje aktivnosti u vezi s ovom Uredbom.
- (26) Nacionalni koordinacijski centri trebali bi biti subjekti javnog sektora, ili subjekti s većinskim javnim udjelom, koji obavljaju funkcije javne uprave na temelju nacionalnog prava, među ostalim i delegiranjem, te bi ih trebale odabirati države članice. Funkcije nacionalnog koordinacijskog centra u određenoj državi članici trebao bi moći obavljati subjekt koji obavlja druge funkcije proizišle na temelju prava Unije, poput funkcija nacionalnog nadležnog tijela, jedinstvene kontaktne točke u smislu Direktive (EU) 2016/1148 ili bilo koje druge uredbe Unije, ili digitalno-inovacijskog centra u smislu Uredbe (EU) 2021/694. Drugi subjekti javnog sektora ili subjekti koji obavljaju funkcije javne uprave u državi članici trebali bi moći nacionalnom koordinacijskom centru u toj državi članici pomagati u obavljanju njegovih funkcija.
- (27) Nacionalni koordinacijski centri trebali bi imati potreban administrativni kapacitet, posjedovati industrijsko, tehnološko i istraživačko stručno znanje u području kibersigurnosti ili mu imati pristup te bi trebali moći djelotvorno surađivati i usklađivati se s industrijom, javnim sektorom i istraživačkom zajednicom.
- (28) Obrazovanje u državama članicama trebalo bi odražavati važnost posjedovanja odgovarajuće osvijestjenosti i vještina u području kibersigurnosti. U tu svrhu, uzimajući u obzir ulogu ENISA-e i ne dovodeći u pitanje nadležnosti država članica u području obrazovanja, nacionalni koordinacijski centri zajedno s relevantnim javnim tijelima i dionicima trebali bi doprinositi promicanju i širenju obrazovnih programa u području kibersigurnosti.

⁽⁸⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/715 od 18. prosinca 2018. o okvirnoj financijskoj uredbi za tijela osnovana na temelju UFEU-a i Ugovora o Euratomu na koja se upućuje u članku 70. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 122, 10.5.2019., str. 1.).

- (29) Nacionalni koordinacijski centri trebali bi moći od Stručnog centra primati bespovratna sredstva za pružanje financijske potpore trećim stranama u obliku bespovratnih sredstava. Izravni troškovi nacionalnih koordinacijskih centara za pružanje financijske potpore trećim stranama i upravljanje njome trebali bi biti prihvatljivi za financiranje u okviru relevantnih programa.
- (30) Stručni centar, Mreža i Zajednica trebali bi pomoći u razvoju i širenju najnovijih kibersigurnosnih proizvoda, usluga i procesa. Istodobno bi Stručni centar i Mreža trebali promicati kibersigurnosne sposobnosti industrije na strani potražnje, posebno podupiranjem razvojnih inženjera i operatora u sektorima kao što su promet, energija, zdravstvo, financije, tijela javne uprave, telekomunikacije, proizvodnja i svemir, kako bi tim razvojnim inženjerima i operaterima pomogli u rješavanju kibersigurnosnih izazova, primjerice s provedbom integrirane sigurnosti. Stručni centar i Mreža također bi trebali podupirati normizaciju i uvođenje kibersigurnosnih proizvoda, usluga i procesa uz istodobno promicanje, ako je to moguće, provedbe europskog okvira za kibersigurnosnu certifikaciju kako je uspostavljen Uredbom (EU) 2019/881.
- (31) S obzirom na brze promjene u području kiberprijetnji i kibersigurnosti, Unija treba biti sposobna za brzu i stalnu prilagodbu novim dostignućima u tom području. Stoga bi Stručni centar, Mreža i Zajednica trebali biti dovoljno fleksibilni kako bi osigurali zahtijevanu sposobnost odgovora na takva dostignuća. Oni bi trebali olakšati projekte koji će subjektima pomoći da stalno izgrađuju sposobnosti za poboljšanje svoje otpornosti i otpornosti Unije.
- (32) Stručni centar trebao bi podupirati Zajednicu. Stručni centar trebao bi provoditi dijelove programa Obzor Europa i programa Digitalna Europa relevantne za kibersigurnost u skladu s višegodišnjim programom rada Stručnog centra (višegodišnji program rada), godišnjim programom rada te postupkom strateškog planiranja programa Obzor Europa dodjelom bespovratnih sredstava i drugih oblika financiranja, u prvome redu nakon natječajnog poziva na podnošenje prijedloga. Stručni centar trebao bi olakšavati prijenos stručnog znanja u okviru Mreže i Zajednice te podupirati zajednička ulaganja Unije, država članica ili industrije. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti potpori MSP-ovima u području kibersigurnosti, kao i mjerama kojima se pomaže u prevladavanju nedostatka vještina.
- (33) Tehnička pomoć za pripremu projekata trebala bi se pružiti na potpuno objektivan i transparentan način kojim se osigurava da svi potencijalni korisnici dobiju iste informacije te se izbjegava sukob interesa.
- (34) Stručni centar trebao bi poticati i podupirati dugoročnu stratešku suradnju i koordinaciju aktivnosti Zajednice, koja bi uključivala veliku, otvorenu, interdisciplinarnu i raznoliku skupinu europskih dionika uključenih u kibersigurnosnu tehnologiju. Zajednica bi trebala uključivati istraživačke subjekte, industrije i javni sektor. Zajednica bi, posebice uz pomoć Strateške savjetodavne skupine, trebala doprinijeti aktivnostima Stručnog centra, višegodišnjem programu rada te godišnjem programu rada. Zajednica bi također trebala imati koristi od aktivnosti jačanja zajedništva Stručnog centra i Mreže, ali ne bi trebala inače imati prednost kod poziva na podnošenje prijedloga ili natječaja. Zajednica bi trebala biti sastavljena od kolektivnih tijela i organizacija. Istodobno, kako bi se iskoristilo cjelokupno stručno znanje u području kibersigurnosti u Uniji, Stručni centar i njegova tijela trebali bi moći zatražiti stručno znanje fizičkih osoba kao ad hoc stručnjaka.
- (35) Stručni centar trebao bi surađivati i osiguravati sinergije s ENISA-om te bi od ENISA-e trebao dobivati relevantan doprinos prilikom definiranja prioriteta u pogledu financiranja.
- (36) Kako bi se odgovorilo na potrebe na strani ponude i potražnje u području kibersigurnosti, zadaća Stručnog centra da industrijama pruži znanje i tehničku pomoć u području kibersigurnosti trebala bi se odnositi na proizvode, procese i usluge IKT-a i na sve druge tehnološke proizvode i procese u koje treba ugraditi kibersigurnost. I javni bi sektor mogao, ako to zatraži, imati koristi od potpore Stručnog centra.
- (37) Kako bi se stvorilo održivo okruženje kibersigurnosti, važno je da se integrirana sigurnost upotrebljava kao načelo u procesu razvoja, održavanja, upravljanja radom i ažuriranja infrastruktura, proizvoda i usluga, posebice podupiranjem najsuvremenijih sigurnih metoda razvoja, odgovarajućeg sigurnosnog testiranja i revizija sigurnosti, hitnim stavljanjem na raspolaganje ažuriranja kojima se ispravljaju poznate slabosti ili prijetnje te, ako je to moguće, omogućavanjem trećim stranama da izrađuju i dostavljaju ažuriranja nakon odgovarajućeg isteka vijeka trajanja proizvoda. Integriranu sigurnost trebalo bi jamčiti tijekom cijelog životnog vijeka proizvoda, usluga ili procesa IKT-a, i to postupcima oblikovanja koji se stalno razvijaju s ciljem smanjenja štete od zlonamjernog iskorištavanja.

- (38) Budući da bi Stručni centar i Mreža trebali nastojati poboljšati sinergije i koordinaciju između kibersigurnosti u civilnoj i obrambenoj sferi, projekti na temelju ove Uredbe koji se financiraju iz programa Obzor Europa trebali bi se provoditi u skladu s Uredbom (EU) 2021/695 kojom se predviđa da aktivnosti istraživanja i inovacija koje se provode u okviru programa Obzor Europa trebaju biti isključivo usmjerene na civilnu primjenu.
- (39) Ova se Uredba prije svega primjenjuje na civilna pitanja, ali aktivnosti država članica na temelju ove Uredbe mogu odražavati specifičnosti država članica u slučajevima u kojima kibersigurnosnu politiku provode tijela koja imaju i civilne i vojne zadaće, trebalo bi težiti komplementarnosti i trebalo bi izbjegavati preklapanja s instrumentima financiranja povezanim s obranom.
- (40) Ovom Uredbom trebalo bi osigurati odgovornost i transparentnost Stručnog centra i onih poduzetnika koji primaju financijska sredstva, u skladu s Uredbama relevantnih programâ.
- (41) Provedba projekata uvođenja, posebno projekata uvođenja koji se odnose na uvođenje infrastruktura i sposobnosti na razini Unije ili putem postupka zajedničke nabave, mogla bi se podijeliti na različite faze provedbe, kao što su zasebni natječaji za projektiranje hardvera i arhitekturu softvera, njihovu proizvodnju, rad i održavanje, pri čemu bi jedno poduzeće moglo sudjelovati samo u jednoj od faza te bi se, ako je to moguće, moglo zahtijevati da korisnici u jednoj ili više tih faza ispunjavaju određene uvjete u smislu vlasništva ili kontrole na europskoj razini.
- (42) Uzimajući u obzir njezino stručno znanje u području kibersigurnosti i njezin mandat u skladu s kojim djeluje kao referentna točka za savjetovanje i stručno znanje u području kibersigurnosti za institucije, tijela, urede i agencije Unije te za relevantne dionike Unije te s obzirom na doprinose koje putem svojih zadaća prikuplja, ENISA bi trebala imati aktivnu ulogu u aktivnostima Stručnog centra, uključujući izradu agende, izbjegavajući pritom svako udvostručavanje njihovih zadaća, posebice zbog njezine uloge stalnog promatrača u Upravnom odboru Stručnog centra. U pogledu izrade agende, godišnjeg programa rada i višegodišnjeg programa rada, izvršni direktor Stručnog centra i Upravni odbor trebali bi u obzir uzeti sve relevantne strateške savjete i doprinose ENISA-e, u skladu s poslovníkom Upravnog odbora.
- (43) Ako dobiju financijski doprinos iz općeg proračuna Unije, nacionalni koordinacijski centri i subjekti koji su dio Zajednice trebali bi objaviti činjenicu da se odnosne aktivnosti provode u kontekstu ove Uredbe.
- (44) Troškove koji proizlaze iz osnivanja Stručnog centra te administrativnih i koordinacijskih aktivnosti Stručnog centra trebale bi financirati Unija i države članice proporcionalno dobrovoljnim doprinosima država članica zajedničkim djelovanjima. Kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje, te aktivnosti ne bi trebale istodobno primiti doprinose iz drugih programa Unije.
- (45) Upravni odbor, koji bi trebao biti sastavljen od predstavnika iz država članica i Komisije, trebao bi definirati opće usmjerenje rada Stručnog centra te bi trebao osigurati da Stručni centar obavlja svoje zadaće u skladu s ovom Uredbom. Upravni odbor trebao bi donijeti agendu.
- (46) Upravnom odboru trebalo bi povjeriti ovlasti potrebne za donošenje proračuna Stručnog centra. Trebao bi provjeriti izvršenje proračuna, donijeti odgovarajuća financijska pravila te uspostaviti transparentne radne postupke za donošenje odluka Stručnog centra, među ostalim za donošenje, uzimajući u obzir agendu, godišnjeg programa rada i višegodišnjeg programa rada. Upravni odbor trebao bi donijeti svoj poslovník, imenovati izvršnog direktora i odlučivati o svakom produljenju ili prestanku mandata izvršnog direktora.
- (47) Upravni odbor trebao bi nadzirati strateške i provedbene aktivnosti Stručnog centra te osigurati usklađenost tih aktivnosti. U godišnjem izvješću Stručni centar poseban naglasak trebao bi staviti na strateške ciljeve koje je ostvario i, ako je potrebno, predložiti djelovanja za daljnje poboljšanje ostvarenja tih strateških ciljeva.
- (48) Kako bi Stručni centar mogao pravilno i djelotvorno funkcionirati, Komisija i države članice trebale bi osigurati da osobe koje će biti imenovane u Upravni odbor imaju odgovarajuća stručna znanja i iskustvo u područjima njegova djelovanja. Komisija i države članice također bi trebale nastojati ograničiti fluktuaciju svojih predstavnika u Upravnom odboru kako bi se osigurao kontinuitet njegovog rada.

- (49) S obzirom na poseban status i odgovornost Stručnog centra za provedbu sredstava Unije, posebice onih iz programa Obzor Europa i programa Digitalna Europa, Komisija bi trebala imati 26 % ukupnog broja glasova u Upravnom odboru kada se radi o odlukama koje se odnose na sredstva Unije, radi maksimiziranja dodane vrijednosti Unije tih odluka, osiguravajući pritom da su te odluke zakonite i usklađene s prioritetima Unije.
- (50) Za nesmetano funkcioniranje Stručnog centra nužno je da se njegov izvršni direktor imenuje na transparentan način, na temelju zasluga, dokazanih administrativnih i rukovoditeljskih vještina te sposobnosti i iskustva relevantnih za kibersigurnost, te da svoje dužnosti obavlja potpuno neovisno.
- (51) Stručni centar trebao bi imati Stratešku savjetodavnu skupinu kao savjetodavno tijelo. Strateška savjetodavna skupina, koja bi trebala biti sastavljena od predstavnika privatnog sektora, organizacija potrošača, akademske zajednice i drugih relevantnih dionika, trebala bi pružati savjete na temelju redovitog dijaloga između Stručnog centra i Zajednice. Strateška savjetodavna skupina trebala bi se usredotočiti na pitanja koja su važna za dionike i s tim pitanjima upoznati Upravni odbor i izvršnog direktora. Zadaće Strateške savjetodavne skupine trebale bi obuhvatiti pružanje savjeta u vezi s agendom, godišnjim programom rada i višegodišnjim programom rada. Zastupljenost različitih dionika u Strateškoj savjetodavnoj skupini trebala bi biti uravnotežena, uz obraćanje posebne pozornosti na zastupljenost MSP-ova, kako bi se osigurala odgovarajuća zastupljenost dionika u radu Stručnog centra.
- (52) Doprinosi država članica sredstvima Stručnog centra mogli bi biti financijski ili u naravi. Takvi financijski doprinosi mogli bi se, na primjer, sastojati od bespovratnih sredstava koja država članica dodjeljuje korisniku u toj državi članici kojima se dopunjuje financijska potpora Unije dana za projekt u okviru godišnjeg programa rada. S druge strane, doprinosi u naravi bi obično bili dani ako je sam subjekt države članice korisnik financijske potpore Unije. Na primjer, ako Unija subvencionira aktivnost nacionalnog koordinacijskog centra po stopi financiranja od 50 %, preostali troškovi aktivnosti obračunali bi se kao doprinos u naravi. Još jedan primjer, ako subjekt države članice prima financijsku potporu Unije za stvaranje ili nadogradnju infrastrukture koju će dionici dijeliti u skladu s godišnjim programom rada, povezani nesubvencionirani troškovi obračunavali bi se kao doprinosi u naravi.
- (53) U skladu s relevantnim odredbama o sukobu interesa Delegirane uredbe (EU) 2019/715, Stručni centar trebao bi uspostaviti pravila o sprečavanju, utvrđivanju i rješavanju sukoba interesa te upravljanju njime u vezi sa svojim članovima, tijelima i osobljem, Upravnim odborom, kao i Strateškom savjetodavnom skupinom i Zajednicom. Države članice trebale bi osigurati sprečavanje, utvrđivanje i rješavanje sukoba interesa u vezi s nacionalnim koordinacijskim centrima, u skladu s nacionalnim pravom. Stručni centar trebao bi primjenjivati i relevantno pravo Unije o javnom pristupu dokumentima kako je navedeno u Uredbi (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁹⁾. Stručni centar trebao bi obrađivati osobne podatke u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁰⁾. Stručni centar trebao bi se pridržavati odredaba prava Unije koje se primjenjuju na institucije Unije i nacionalnog prava u vezi s postupanjem s podacima, posebno s postupanjem s osjetljivim neklasificiranim podacima i klasificiranim podacima EU-a.
- (54) Financijske interese Unije i država članica trebalo bi zaštititi proporcionalnim mjerama tijekom cjelokupnog ciklusa rashoda, uključujući sprečavanje, otkrivanje i istraživanje nepravilnosti, povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, administrativne i financijske sankcije u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹¹⁾ („Financijska uredba”).
- (55) Stručni centar trebao bi raditi na otvoren i transparentan način. Trebao bi pravodobno dostavljati sve relevantne informacije i promicati svoje aktivnosti, uključujući aktivnosti informiranja i obavješćivanja šire javnosti. Poslovnici Upravnog odbora Stručnog centra i Strateške savjetodavne skupine trebali bi biti javno dostupni.

⁽⁹⁾ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43.).

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

⁽¹¹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

- (56) Unutarnji revizor Komisije trebao bi u pogledu Stručnog centra imati jednake ovlasti kakve ima u pogledu Komisije.
- (57) Komisija, Revizorski sud i Europski ured za borbu protiv prijevара trebali bi imati pristup svim potrebnim informacijama i prostorijama Stručnog centra radi provođenja revizija i istraga bespovratnih sredstava, ugovorâ i sporazumâ koje je potpisao Stručni centar.
- (58) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, odnosno jačanje konkurentnosti i kapaciteta Unije, zadržavanje i razvoj istraživačkih, tehnoloških i industrijskih kapaciteta Unije u području kibersigurnosti, povećanje konkurentnosti Unijine industrije kibersigurnosti i pretvaranje kibersigurnosti u konkurentnu prednost za druge industrije Unije, ne mogu dostatno ostvariti države članice same zbog činjenice da su postojeća, ograničena sredstva raspršena i zbog opsega potrebnih ulaganja, nego se oni radi izbjegavanja nepotrebnog udvostručavanja tih napora, pomoći u postizanju kritične mase ulaganja, osiguranja najbolje uporabe javnog financiranja te osiguranja promidžbe visoke razine kibersigurnosti u svim državama članicama, na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

Opće odredbe i načela Stručnog centra i Mreže

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Uredbom osnivaju se Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti („Stručni centar”) i mreža nacionalnih koordinacijskih centara („Mreža”). Njome se utvrđuju pravila za imenovanje nacionalnih koordinacijskih centara i pravila za uspostavu zajednice stručnjaka za kibersigurnost („Zajednica”).
2. Stručni centar ima ključnu ulogu u provedbi programa Digitalna Europa u dijelu koji se odnosi na kibersigurnost, a posebno u odnosu na djelovanja u vezi sa člankom 6. Uredbe (EU) 2021/694 i doprinosi provedbi programa Obzor Europa, a posebno u vezi s odjeljkom 3.1.3. stupa II. Priloga I. Odluci Vijeća (EU) 2021/764 ⁽¹²⁾.
3. Države članice zajednički doprinose radu Stručnog centra i Mreže.
4. Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje nadležnosti država članica koje se odnose na javnu sigurnost, obranu, nacionalnu sigurnost i aktivnosti države u područjima kaznenog prava.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „kibersigurnost” znači sve aktivnosti koje su potrebne za zaštitu od kiberprijetnji mrežnih i informacijskih sustava, korisnika tih sustava i drugih osoba na koje one utječu;
2. „mrežni i informacijski sustav” znači mrežni i informacijski sustav kako je definiran u članku 4. točki 1. Direktive (EU) 2016/1148;
3. „kibersigurnosni proizvodi, usluge i procesi” znači komercijalni i nekomercijalni proizvodi, usluge ili procesi IKT-a čija je posebna svrha da se od kiberprijetnji zaštite mrežni i informacijski sustavi ili da se osigura povjerljivost, integritet i dostupnost podataka koji se obrađuju ili pohranjuju u mrežnim i informacijskim sustavima, te kibersigurnost korisnika tih sustava i drugih osoba na koje te kiberprijetnje utječu;
4. „kiberprijetnja” znači svaka moguća okolnost, događaj ili djelovanje koji bi mogli oštetiti, poremetiti ili na drugi način negativno utjecati na mrežne i informacijske sustave, korisnike tih sustava i druge osobe;

⁽¹²⁾ Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167 I, 12.5.2021., str. 1.).

5. „zajedničko djelovanje” znači djelovanje koje je uključeno u godišnji program rada i za koje se prima financijska potpora iz programa Obzor Europa, programa Digitalna Europa ili drugih programa Unije, kao i financijska potpora ili potpora u naravi od jedne ili više država članica, a koje se provodi putem projekata koji uključuju korisnike koji imaju poslovni nastan u tim državama članicama i koji primaju financijsku potporu ili potporu u naravi od tih država članica;
6. „doprinos u naravi” znači prihvatljivi troškovi nacionalnih koordinacijskih centara i drugih javnih subjekata kada oni sudjeluju u projektima koji se financiraju u okviru ove Uredbe, a ti se troškovi ne financiraju iz doprinosa Unije ili iz financijskih doprinosa država članica;
7. „europski centar za digitalne inovacije” znači europski centar za digitalne inovacije kako je definiran u članku 2. točki (e) Uredbe (EU) 2021/694;
8. „agenda” znači sveobuhvatna i održiva strategija za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti u kojoj se utvrđuju strateške preporuke za razvoj i rast europskog industrijskog, tehnološkog i istraživačkog sektora u području kibersigurnosti i strateški prioriteti za aktivnosti Stručnog centra i nije obvezujuća u pogledu odluka koje treba donijeti o godišnjim programima rada;
9. „tehnička pomoć” znači pomoć Stručnog centra nacionalnim koordinacijskim centrima ili Zajednici u obavljanju njihovih zadaća pružanjem znanja ili olakšavanjem pristupa stručnom znanju u vezi s istraživanjima, tehnologijom i industrijom u području kibersigurnosti, olakšavanjem umrežavanja, podizanjem razine osviještenosti i promicanjem suradnje, ili znači pomoć Stručnog centra zajedno s nacionalnim koordinacijskim centrima dionicima u pogledu pripreme projekata u vezi s misijom Stručnog centra i Mreže i ciljeva Stručnog centra.

Članak 3.

Misija Stručnog centra i Mreže

1. Misija Stručnog centra i Mreže je pomagati Uniji da:
 - (a) ojača svoju vodeću ulogu i stratešku autonomiju u području kibersigurnosti zadržavanjem i razvojem istraživačkih, akademskih, društvenih, tehnoloških i industrijskih kapaciteta i sposobnosti Unije u području kibersigurnosti koji su potrebni za jačanje povjerenja i sigurnosti, uključujući povjerljivost, integritet i dostupnost podataka, u digitalno jedinstveno tržište;
 - (b) podupire tehnološke kapacitete, sposobnosti i vještine Unije u pogledu otpornosti i pouzdanosti infrastrukture mrežnih i informacijskih sustava, uključujući kritičnu infrastrukturu i često upotrebljavani hardver i softver u Uniji; i
 - (c) poveća globalnu konkurentnost Unijine industrije kibersigurnosti, osigura visoke standarde u području kibersigurnosti u cijeloj Uniji i pretvori kibersigurnost u konkurentnu prednost za druge industrije Unije.
2. Prema potrebi, Stručni centar i Mreža obavljaju svoje zadaće u suradnji s ENISA-om i Zajednicom stručnjaka.
3. U skladu sa zakonodavnim aktima kojima se uspostavljaju relevantni programi, osobito program Obzor Europa i program Digitalna Europa, Stručni centar upotrebljava relevantna financijska sredstva Unije tako da doprinosi misiji iz stavka 1.

Članak 4.

Ciljevi Stručnog centra

1. Stručni centar ima opći cilj promicanja istraživanja i inovacija u području kibersigurnosti te uvođenja kibersigurnosti, kako bi se ispunila misija iz članka 3.
2. Stručni centar ima sljedeće posebne ciljeve:
 - (a) unapređivanje kapaciteta, sposobnosti, znanja i infrastrukture u području kibersigurnosti u korist industrije, posebice MSP-ova, istraživačkih zajednica, javnog sektora i civilnog društva, prema potrebi;
 - (b) promicanje otpornosti u području kibersigurnosti, prihvaćanje najboljih praksi u području kibersigurnosti, načela integrirane sigurnosti i certifikacije sigurnosti digitalnih proizvoda i usluga, na način kojim se nadopunjuju nastojanja drugih javnih subjekata;
 - (c) doprinošenje snažnom europskom kibersigurnosnom ekosustavu koji okuplja sve relevantne dionike.

3. Stručni centar provodi posebne ciljeve navedene u stavku 2.:
 - (a) uspostavljanjem strateških preporuka za istraživanje i inovacije u području kibersigurnosti te uvođenje kibersigurnosti, u skladu s pravom Unije i utvrđivanjem strateških prioriteta za aktivnosti Stručnog centra;
 - (b) provedbom djelovanja u okviru relevantnih programa financiranja sredstvima Unije u skladu s relevantnim programima rada i zakonodavnim aktima Unije kojima se uspostavljaju ti programi financiranja;
 - (c) jačanjem suradnje i koordinacije među nacionalnim koordinacijskim centrima te sa Zajednicom i unutar nje; i
 - (d) ako je to relevantno i prikladno, stjecanjem infrastrukture i usluga IKT-a i upravljanjem njima kada je to potrebno za ispunjavanje zadaća iz članka 5. i u skladu s odgovarajućim programima rada iz članka 5. stavka 3. točke (b).

Članak 5.

Zadaće Stručnog centra

1. Radi ispunjenja svoje misije i ciljeva, Stručni centar ima sljedeće zadaće:
 - (a) strateške zadaće; i
 - (b) provedbene zadaće.
2. Strateške zadaće iz stavka 1. točke (a) sastoje se od:
 - (a) osmišljavanja i praćenja provedbe agende;
 - (b) u okviru agende i višegodišnjeg programa rada, izbjegavajući pritom svako udvostručavanje aktivnosti s ENISA-om i uzimajući u obzir potrebu za stvaranjem sinergije između kibersigurnosti i drugih dijelova programa Obzor Europa i programa Digitalna Europa:
 - i. utvrđivanja prioriteta za rad Stručnog centra u vezi s:
 1. jačanjem istraživanja i inovacija u području kibersigurnosti, obuhvaćajući cijeli inovacijski ciklus, te uvođenjem tih istraživanja i inovacija;
 2. razvojem industrijskih, tehnoloških i istraživačkih kapaciteta, sposobnosti i infrastrukture u području kibersigurnosti;
 3. jačanjem kibersigurnosnih i tehnoloških vještina i kompetencije u industriji, tehnologiji i istraživanju, te na svim relevantnim obrazovnim razinama, podupirući rodnu ravnotežu;
 4. uvođenjem kibersigurnosnih proizvoda, usluga i procesa;
 5. podupiranjem prihvaćanja kibersigurnosnih proizvoda, usluga i procesa na tržištu, čime se doprinosi misiji iz članka 3.;
 6. podupiranjem prihvaćanja i integracije najsuvremenijih kibersigurnosnih proizvoda, usluga i procesa od strane javnih tijela i na njihov zahtjev, industrija na strani potražnje i drugih korisnika;
 - ii. pružanja potpore industriji kibersigurnosti, a posebice MSP-ovima, s ciljem jačanja izvrsnosti, kapaciteta i konkurentnosti Unije u vezi s kibersigurnošću, među ostalim radi povezivanja s potencijalnim tržištima i mogućnostima uvođenja kibersigurnosti te privlačenja ulaganja; i
 - iii. pružanja potpore i tehničke pomoći novoosnovanim poduzećima, MSP-ovima, mikropoduzećima, udrugama i pojedinačnim stručnjacima u području kibersigurnosti te kibersigurnosnim tehnološkim projektima civilne tehnologije;
 - (c) osiguravanja sinergije i suradnje među relevantnim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije, osobito s ENISA-om, uz izbjegavanje bilo kakvog udvostručavanja aktivnosti s tim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije;
 - (d) koordiniranja nacionalnih koordinacijskih centara putem Mreže i osiguravanja redovite razmjene stručnog znanja;

- (e) pružanja stručnih savjeta državama članicama u vezi s industrijom, tehnologijom i istraživanjima u području kibersigurnosti, među ostalim u vezi s nabavom i uvođenjem tehnologija;
- (f) olakšavanja suradnje i razmjene stručnog znanja među svim relevantnim dionicima, posebice članovima Zajednice;
- (g) sudjelovanja na Unijinih, nacionalnim i međunarodnim konferencijama, sajmovima i forumima povezanim s misijom, ciljevima i zadaćama Stručnog centra u svrhu razmjene mišljenja i relevantnih najboljih praksi s drugim sudionicima;
- (h) olakšavanja upotrebe rezultata istraživačkih i inovacijskih projekata u djelovanjima povezanim s razvojem kibersigurnosnih proizvoda, usluga i procesa, uz istodobno nastojanje da se izbjegne fragmentacija i udvostručavanje napora te preuzimanje dobre prakse u području kibersigurnosti i kibersigurnosnih proizvoda, usluga i procesa, osobito onih koje su razvili MSP-ovi i onih koji se koriste softverom otvorenog kôda.

3. Provedbene zadaće iz stavka 1. točke (b) sastoje se od:

- (a) koordinacije rada Mreže i Zajednice te upravljanja njime kako bi se ispunila misija iz članka 3., osobito podupiranjem novoosnovanih poduzeća, MSP-ova, mikropoduzeća, udruga u području kibersigurnosti te projekata civilne tehnologije u području kibersigurnosti u Uniji i olakšavanje njihova pristupa stručnom znanju, financiranju, ulaganjima i tržištima;
- (b) uspostave i provedbe godišnjeg programa rada, u skladu s agendom i višegodišnjim programom rada, za dijelove koji se odnose na kibersigurnost:
 - i. programa Digitalna Europa, a posebno djelovanjâ u vezi s člankom 6. Uredbe (EU) 2021/694;
 - ii. zajedničkih djelovanja za koja se prima potpora na temelju odredaba programa Obzor Europa koje se odnose na kibersigurnost, a posebno u vezi s odjeljkom 3.1.3. stupa II. Priloga I. Odluci (EU) 2021/764 te u skladu s višegodišnjim programom rada i postupkom strateškog planiranja programa Obzor Europa; i
 - iii. drugih programa Unije ako je to predviđeno relevantnim zakonodavnim aktima Unije;
- (c) podupiranja, ako je to prikladno, postizanja posebnog cilja br. 4 „Napredne digitalne vještine” kako je utvrđeno u članku 7. Uredbe (EU) 2021/694 u suradnji s europskim centrima za digitalne inovacije;
- (d) pružanja stručnih savjeta Komisiji o industriji, tehnologiji i istraživanjima u području kibersigurnosti kad Komisija priprema nacрте programâ rada u skladu s člankom 13. Odluke (EU) 2021/764;
- (e) provedbe ili omogućivanja uvođenja infrastrukture IKT-a i olakšavanja nabave takve infrastrukture, u korist društva, industrije, javnog sektora, na zahtjev država članica, istraživačkih zajednica i operatora ključnih usluga, među ostalim putem doprinosa država članica i financijskih sredstava Unije za zajednička djelovanja, u skladu s agendom, godišnjim programom rada i višegodišnjim programom;
- (f) podizanje razine osviještenosti o misiji Stručnog centra i Mreže te o ciljevima i zadaćama Stručnog centra;
- (g) ne dovodeći u pitanje civilnu prirodu projekata koji će se financirati iz programa Obzor Europa i u skladu s uredbama (EU) 2021/695 i (EU) 2021/694, povećavanje sinergije i koordinacije između civilnih i obrambenih aspekata kibersigurnosti olakšavanjem razmjene:
 - i. znanja i informacija u vezi s tehnologijama i aplikacijama s dvojnou namjenom;
 - ii. rezultata, zahtjeva i najboljih praksi; i
 - iii. informacija u vezi s prioritetima relevantnih programa Unije.

4. Stručni centar obavlja zadaće iz stavka 1. u bliskoj suradnji s Mrežom.

5. U skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2021/695 i podložno sporazumu o doprinosu kako je definiran u članku 2. točki 18. Financijske uredbe, Stručnom centru može se povjeriti provedba dijelova, u okviru programa Obzor Europa, koji se odnose na kibersigurnost, a koje ne sufinanciraju države članice, posebno u vezi s odjeljkom 3.1.3. stupa II. Priloga I. Odluci (EU) 2021/764.

Članak 6.

Imenovanje nacionalnih koordinacijskih centara

1. Do 29. prosinca 2021. svaka država članica imenuje po jedan subjekt koji ispunjava kriterije utvrđene u stavku 5. da djeluje kao njezin nacionalni koordinacijski centar za potrebe ove Uredbe. Svaka država članica o tom subjektu obavješćuje Upravni odbor bez odgode. Takav subjekt može biti subjekt koji već ima poslovni nastan u toj državi članici.

Rok iz prvog podstavka ovog stavka produljuje se za razdoblje tijekom kojeg Komisija treba dostaviti mišljenje iz stavka 2.

2. Država članica može u svakom trenutku od Komisije zatražiti mišljenje o tome ima li subjekt koji je država članica imenovala ili namjerava imenovati da djeluje kao njezin nacionalni koordinacijski centar potrebnu sposobnost za upravljanje sredstvima radi ostvarivanja misije i ciljeva utvrđenih u ovoj Uredbi. Komisija dostavlja svoje mišljenje toj državi članici u roku od tri mjeseca od primitka zahtjeva države članice.

3. Na temelju obavijesti države članice o subjektu kako je navedeno u stavku 1., Upravni odbor taj subjekt uvrštava na popis kao nacionalni koordinacijski centar najkasnije u roku od tri mjeseca nakon obavijesti. Stručni centar objavljuje popis imenovanih nacionalnih koordinacijskih centara.

4. Država članica može u svakom trenutku imenovati novi subjekt svojim nacionalnim koordinacijskim centrom za potrebe ove Uredbe. Na imenovanje svakog novog subjekta primjenjuju se stavci 1., 2. i 3.

5. Nacionalni koordinacijski centar je subjekt javnog sektora ili subjekt čiji je većinski vlasnik država članica koji obavlja funkcije javne uprave na temelju nacionalnog prava, među ostalim putem delegiranja, i ima kapacitet podupirati Stručni centar i Mrežu u ispunjavanju njihove misije iz članka 3. ove Uredbe. On posjeduje istraživačko i tehnološko stručno znanje u području kibersigurnosti ili mu ima pristup. On ima kapacitet surađivati djelotvorno i koordinirati aktivnosti s industrijom, javnim sektorom, akademskom i istraživačkom zajednicom te građanima, kao i s tijelima imenovanim na temelju Direktive (EU) 2016/1148.

6. Nacionalni koordinacijski centar u svakom trenutku može zahtijevati da mu se prizna da ima potrebnu sposobnost za upravljanje sredstvima radi ostvarivanja misije i ciljeva utvrđenih ovom Uredbom, u skladu s uredbama (EU) 2021/695 i (EU) 2021/694. U roku od tri mjeseca od podnošenja tog zahtjeva Komisija procjenjuje ima li taj nacionalni koordinacijski centar takvu sposobnost i donosi odluku.

Ako je Komisija državi članici dala pozitivno mišljenje u skladu s postupkom utvrđenim u stavku 2., to se mišljenje smatra odlukom o priznavanju da relevantni subjekt ima potrebnu sposobnost za potrebe ovog stavka.

Najkasnije 29. kolovoza 2021., nakon savjetovanja s Upravnim odborom, Komisija izdaje smjernice o procjeni iz prvog podstavka, uključujući specifikaciju uvjeta za priznavanje i načinu na koji se provode mišljenja i procjene.

Prije donošenja mišljenja iz stavka 2. i odluke iz prvog podstavka ovog stavka, Komisija u obzir uzima sve informacije i dokumentaciju koje je dostavio nacionalni koordinacijski centar koji je podnio zahtjev.

Svaka odluka o odbijanju priznavanja da nacionalni koordinacijski centar ima potrebnu sposobnost za upravljanje sredstvima radi ostvarivanja misije i ciljeva utvrđenih u ovoj Uredbi mora biti uredno obrazložena uz navođenje zahtjeva koje nacionalni koordinacijski centar koji je podnio zahtjev još nije ispunio čime se opravdava odluka o odbijanju priznavanja. Svaki nacionalni koordinacijski centar čiji je zahtjev za priznavanje odbijen može u svakom trenutku ponovno podnijeti svoj zahtjev s dodatnim informacijama.

Države članice obavješćuju Komisiju u slučaju promjena u vezi s nacionalnim koordinacijskim centrom, primjerice sastava nacionalnog koordinacijskog centra, pravnog oblika nacionalnog koordinacijskog centra ili drugih relevantnih aspekata koji utječu na njegovu sposobnost za upravljanje sredstvima radi ostvarivanja misije i ciljeva utvrđenih u ovoj Uredbi. Nakon što primi takve informacije Komisija može preispitati svoju odluku o priznavanju ili odbijanju priznavanja da nacionalni koordinacijski centar ima potrebnu sposobnost za upravljanje sredstvima na odgovarajući način.

7. Mreža se sastoji od svih nacionalnih koordinacijskih centara o kojima su države članice obavijestile Upravni odbor.

Članak 7.

Zadaci nacionalnih koordinacijskih centara

1. Nacionalni koordinacijski centri imaju sljedeće zadatke:
- (a) djeluju kao kontaktne točke na nacionalnoj razini za Zajednicu podupirući Stručni centar u ostvarivanju njegove misije i ciljeva, posebno u koordiniranju Zajednice putem koordinacije članova Zajednice u svojim državama članicama;
 - (b) pružaju stručno znanje i aktivno doprinose strateškim zadacima iz članka 5. stavka 2., uzimajući u obzir relevantne nacionalne i regionalne izazove za kibersigurnost u različitim sektorima;
 - (c) promiču, potiču i olakšavaju sudjelovanje civilnog društva, industrije, osobito novoosnovanih poduzeća i MSP-ova, akademskih i istraživačkih zajednica i drugih dionika na nacionalnoj razini u prekograničnim projektima i u djelovanjima u području kibersigurnosti koja se financiraju putem relevantnih programa Unije;
 - (d) pružaju tehničku pomoć dionicima tako što ih podupiru u fazi podnošenja zahtjeva za projekte kojima upravlja Stručni centar u vezi s njegovom misijom i ciljevima te uz potpuno poštovanje pravila dobrog financijskog upravljanja, posebice u vezi sa sukobom interesa;
 - (e) nastoje uspostaviti sinergiju s relevantnim aktivnostima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, primjerice nacionalnim politikama za istraživanje, razvoj i inovacije u području kibersigurnosti, a posebno s onim politikama koje su navedene u nacionalnim strategijama za kibersigurnost;
 - (f) provode posebna djelovanja za koje je Stručni centar dodijelio bespovratna sredstva, među ostalim pružanjem financijske potpore trećim stranama u skladu s člankom 204. Financijske uredbe pod uvjetima navedenima u dotičnim sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava;
 - (g) ne dovodeći u pitanje nadležnosti država članica za obrazovanje i uzimajući u obzir relevantne zadatke ENISA-e, surađuju s nacionalnim tijelima u vezi s mogućim doprinosima promicanju i širenju obrazovnih programa u području kibersigurnosti;
 - (h) promiču i šire relevantne rezultate rada Mreže, Zajednice i Stručnog centra na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini;
 - (i) ocjenjuju zahtjeve za članstvo u Zajednici subjekata koji imaju poslovni nastan u istoj državi članici kao i nacionalni koordinacijski centar;
 - (j) zagovaraju i promiču uključenost relevantnih subjekata u aktivnosti koje proizlaze iz Stručnog centra, Mreže i Zajednice te prate, prema potrebi, razinu uključenosti u istraživanje i dostignuća u području kibersigurnosti i uvođenje kibersigurnosti te dodjelu iznosa javne financijske pomoći za njih.
2. Za potrebe ovog članka stavka 1. točke (f), financijska potpora trećim stranama može se pružati u bilo kojem obliku doprinosâ Unije utvrđenih u članku 125. Financijske uredbe, među ostalim u obliku jednokratnih iznosa.
3. Na temelju odluke kako je navedeno u članku 6. stavku 6. ove Uredbe nacionalni koordinacijski centri mogu primiti bespovratna sredstva od Unije u skladu s člankom 195. prvim stavkom točkom (d) Financijske uredbe u vezi s obavljanjem zadataka iz ovog članka.
4. Nacionalni koordinacijski centri, prema potrebi, surađuju putem Mreže.

Članak 8.

Zajednica stručnjaka za kibersigurnost

1. Zajednica doprinosi misiji Stručnog centra i Mreže iz članka 3. te jača, razmjenjuje i širi stručno znanje u području kibersigurnosti u cijeloj Uniji.

2. Zajednica se sastoji od industrije, uključujući MSP-ove, akademskih i istraživačkih organizacija, drugih relevantnih udruga civilnog društva te, prema potrebi, relevantnih europskih organizacija za normizaciju, javnih subjekata i drugih subjekata koji se bave operativnim i tehničkim pitanjima u području kibersigurnosti te prema potrebi od dionika iz sektora koji imaju interes u području kibersigurnosti i koji se suočavaju s kibersigurnosnim izazovima. Zajednica okuplja glavne dionike u vezi s tehnološkim, industrijskim, akademskim i istraživačkim kapacitetima u području kibersigurnosti u Uniji. Ona uključuje nacionalne koordinacijske centre, prema potrebi europske centre za digitalne inovacije, kao i institucije, tijela, urede i agencije Unije s odgovarajućim stručnim znanjem, kao što je ENISA.

3. Samo subjekti s poslovnim nastanom u državama članicama registriraju se kao članovi Zajednice. Oni moraju dokazati da mogu doprinijeti misiji i da imaju stručno znanje u području kibersigurnosti u vezi s barem jednim od sljedećih područja:

- (a) akademska zajednica, istraživanje ili inovacije;
- (b) industrijski razvoj ili razvoj proizvoda;
- (c) osposobljavanje i obrazovanje;
- (d) djelatnosti informacijske sigurnosti ili odgovora na incidente;
- (e) etika;
- (f) formalna i tehnička normizacija i specifikacija.

4. Stručni centar registrira subjekte, na njihov zahtjev, kao članove Zajednice nakon što nacionalni koordinacijski centar države članice u kojoj ti subjekti imaju poslovni nastan procijeni ispunjavaju li ti subjekti kriterije iz stavka 3. ovog članka. Tom se procjenom uzimaju u obzir i sve relevantne nacionalne procjene koje su nacionalna nadležna tijela provela iz sigurnosnih razloga. Takve registracije nisu vremenski ograničene, ali ih Stručni centar može u svakom trenutku opozvati ako relevantni nacionalni koordinacijski centar smatra da dotični subjekt više ne ispunjava kriterije iz stavka 3. ovog članka ili ako je obuhvaćen člankom 136. Financijske uredbe, ili zbog opravdanih sigurnosnih razloga. Ako je članstvo u Zajednici opozvano zbog sigurnosnih razloga, odluka o opozivu mora biti proporcionalna i obrazložena. Nacionalni koordinacijski centri nastoje postići uravnoteženu zastupljenost dionika u Zajednici i aktivno poticati sudjelovanje, osobito MSP-ova.

5. Nacionalni koordinacijski centri potiču se na suradnju putem Mreže kako bi se uskladio način na koji primjenjuju kriterije iz stavka 3. i postupci za procjenu i registraciju subjekata iz stavka 4.

6. Stručni centar registrira relevantne institucije, tijela, urede i agencije Unije kao članove Zajednice nakon što provede procjenu radi potvrde da ta institucija, tijelo, ured ili agencija Unije ispunjava kriterije iz stavka 3. ovog članka. Takve registracije nisu vremenski ograničene, ali ih Stručni centar može u svakom trenutku opozvati ako smatra da institucija, tijelo, ured ili agencija Unije više ne ispunjava kriterije iz stavka 3. ovog članka ili je obuhvaćena člankom 136. Financijske uredbe.

7. Predstavnici institucija, tijela, ureda i agencija Unije mogu sudjelovati u radu Zajednice.

8. Subjekt registriran kao član Zajednice imenuje svoje predstavnike kako bi se osigurao učinkovit dijalog. Ti predstavnici moraju imati stručno znanje u vezi s istraživanjem, tehnologijom ili industrijom u području kibersigurnosti. Zahtjeve može detaljnije odrediti Upravni odbor, bez neopravdanog ograničavanja subjekata u imenovanju njihovih predstavnika.

9. Zajednica putem svojih radnih skupina, a osobito putem Strateške savjetodavne skupine, izvršnom direktoru i Upravnom odboru pruža strateške savjete o agendi, godišnjem programu rada i višegodišnjem programu rada, u skladu s poslovníkom Upravnog odbora.

Članak 9.**Zadaće članova Zajednice**

Članovi Zajednice:

- (a) podupiru Stručni centar u ostvarivanju njegove misije i ciljeva te u tu svrhu blisko surađuju sa Stručnim centrom i nacionalnim koordinacijskim centrima;
- (b) prema potrebi sudjeluju u formalnim ili neformalnim aktivnostima i radnim skupinama iz članka 13. stavka 3. točke (n) radi obavljanja posebnih aktivnosti kako je predviđeno godišnjim programom rada; i
- (c) prema potrebi podupiru Stručni centar i nacionalne koordinacijske centre u promicanju posebnih projekata.

Članak 10.**Suradnja Stručnog centra s ostalim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije te međunarodnim organizacijama**

1. Kako bi se osigurala usklađenost i komplementarnost te pritom izbjeglo udvostručavanje napora, Stručni centar surađuje s relevantnim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije, među ostalim s ENISA-om, Europskom službom za vanjsko djelovanje, Glavnom upravom Zajedničkog istraživačkog centra Komisije, te Europskom izvršnom agencijom za istraživanje, Izvršnom agencijom Europskog istraživačkog vijeća i Europskom izvršnom agencijom za zdravlje i digitalno gospodarstvo uspostavljenima Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2021/173⁽¹³⁾, relevantnim europskim centrima za digitalne inovacije, Europskim centrom za kiberkriminal pri Agenciji Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva osnovanoj Uredbom (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁴⁾, Europskom obrambenom agencijom u vezi sa zadaćama iz članka 5. ove Uredbe i drugim relevantnim subjektima Unije. Stručni centar može, prema potrebi, surađivati i s međunarodnim organizacijama.

2. Suradnja, kako je navedena u stavku 1. ovog članka, može se odvijati u okviru radnih aranžmana. Ti se aranžmani podnose na odobrenje Upravnom odboru. Svaka razmjena klasificiranih podataka odvija se u okviru administrativnih aranžmana sklopljenih u skladu s člankom 36. stavkom 3.

POGLAVLJE II.**Ustrojstvo Stručnog centra****Članak 11.****Članstvo i struktura**

1. Članice Stručnog centra jesu Unija, koju zastupa Komisija, i države članice.
2. Struktura Stručnog centra osigurava ostvarivanje ciljeva iz članka 4. i zadaća iz članka 5. te se sastoji od:
 - (a) Upravnog odbora;
 - (b) izvršnog direktora;
 - (c) Strateške savjetodavne skupine.

⁽¹³⁾ Provedbena odluka Komisije (EU) 2021/173 od 12. veljače 2021. o osnivanju Europske izvršne agencije za klimu, infrastrukturu i okoliš, Europske izvršne agencije za zdravlje i digitalno gospodarstvo, Europske izvršne agencije za istraživanje, Izvršne agencije za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove, Izvršne agencije Europskog istraživačkog vijeća i Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu i stavljanju izvan snage provedbenih odluka 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU, 2013/776/EU i 2013/770/EU (SL L 50, 15.2.2021., str. 9.).

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) te zamjeni i stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2009/371/PUP, 2009/934/PUP, 2009/935/PUP, 2009/936/PUP i 2009/968/PUP (SL L 135, 24.5.2016., str. 53.).

O d j e l j a k 1.

Upravni odbor

Članak 12.

Sastav Upravnog odbora

1. Upravni odbor sastoji se od po jednog predstavnika svake države članice i dvaju predstavnika Komisije koji djeluju u ime Unije.
2. Svaki član Upravnog odbora ima zamjenika. Taj zamjenik predstavlja člana u slučaju odsutnosti člana.
3. Članovi Upravnog odbora koje imenuju države članice i njihovi zamjenici osoblje su javnog sektora svoje države članice i imenovani su na temelju njihovog znanja u polju istraživanja, tehnologije i industrije u području kibersigurnosti, njihove sposobnosti da osiguraju koordinaciju djelovanja i stajališta sa svojim nacionalnim koordinacijskim centrima ili njihovih relevantnih upravljačkih, administrativnih i proračunskih vještina. Komisija imenuje svoje članove Upravnog odbora i njihove zamjenike na temelju njihovog znanja u području kibersigurnosti, tehnologije ili njihovih relevantnih upravljačkih, administrativnih i proračunskih vještina te njihove sposobnosti da osiguraju koordinaciju, sinergiju i, u mjeri u kojoj je to moguće, zajedničke inicijative među različitim sektorskim ili horizontalnim politikama Unije koje uključuju kibersigurnost. Komisija i države članice nastoje ograničiti fluktuaciju svojih predstavnika u Upravnom odboru kako bi se osigurao kontinuitet rada Upravnog odbora. Komisija i države članice nastoje postići uravnoteženu zastupljenost muškaraca i žena u Upravnom odboru.
4. Mandat članova Upravnog odbora i njihovih zamjenika traje četiri godine. Taj se mandat može obnoviti.
5. Članovi Upravnog odbora na neovisan i transparentan način osiguravaju zaštitu misije, ciljeva, identiteta i autonomije Stručnog centra te da su njegova djelovanja u skladu s tom misijom i tim ciljevima.
6. Prema potrebi, Upravni odbor može pozvati promatrače da sudjeluju na njegovim sastancima, uključujući predstavnike relevantnih institucija, tijela, ureda i agencija Unije te članove Zajednice.
7. Predstavnik ENISA-e stalni je promatrač u Upravnom odboru. Upravni odbor može pozvati predstavnika Strateške savjetodavne skupine da prisustvuje na njegovim sastancima.
8. Izvršni direktor sudjeluje na sastancima Upravnog odbora, ali nema pravo glasa.

Članak 13.

Zadaće Upravnog odbora

1. Upravni odbor ima sveukupnu odgovornost za strateško usmjeravanje i rad Stručnog centra te nadzire provedbu njegovih aktivnosti i odgovoran je za sve zadaće koje nisu posebno dodijeljene izvršnom direktoru.
2. Upravni odbor donosi svoj poslovnik. Taj poslovnik sadržava posebne postupke kojima se prepoznaje i izbjegava sukob interesa te osigurava povjerljivost svih osjetljivih informacija.
3. Upravni odbor donosi potrebne strateške odluke, a osobito u pogledu:
 - (a) osmišljavanja i donošenja agende te praćenja njezine provedbe;
 - (b) s obzirom na prioritete politika Unije i agendu, donošenja višegodišnjeg programa rada koji sadržava zajedničke industrijske, tehnološke i istraživačke prioritete utemeljene na potrebama koje su utvrdile države članice u suradnji sa Zajednicom, a prema kojima je potrebno usmjeriti financijsku potporu Unije, uključujući ključne tehnologije i područja za razvoj vlastitih sposobnosti Unije u području kibersigurnosti;
 - (c) donošenja godišnjeg programa rada za provedbu relevantnih sredstava Unije, osobito dijelova programa Obzor Europa u mjeri u kojoj ih dobrovoljno sufinanciraju države članice i programa Digitalna Europa, koji se odnose na kibersigurnost, u skladu s višegodišnjim programom rada Stručnog centra te postupkom strateškog planiranja programa Obzor Europa;

- (d) donošenja godišnje računovodstvene dokumentacije i bilance stanja Stručnog centra te godišnjeg izvješća o njegovu radu, na temelju prijedloga izvršnog direktora;
- (e) donošenja posebnih financijskih pravila Stručnog centra u skladu s člankom 70. Financijske uredbe;
- (f) kao dio godišnjeg programa rada, dodjeljivanja sredstava iz proračuna Unije temama za zajednička djelovanja Unije i država članica;
- (g) kao dio godišnjeg programa rada i u skladu s odlukama iz točke (f) ovog podstavka te u skladu s uredbama (EU) 2021/695 i (EU) 2021/694, opisivanja zajedničkih djelovanja iz točke (f) ovog podstavka i utvrđivanja uvjeta za provedbu tih zajedničkih djelovanja;
- (h) donošenja postupka za imenovanje izvršnog direktora te imenovanja i razrješenja izvršnog direktora, produljenje njegovog mandata, davanja smjernica izvršnom direktoru i praćenja njegovog rada;
- (i) donošenja smjernica za ocjenjivanje i registriranje subjekata kao članova Zajednice;
- (j) donošenja radnih aranžmana iz članka 10. stavka 2.;
- (k) imenovanja računovodstvenog službenika;
- (l) donošenja godišnjeg proračuna Stručnog centra, uključujući odgovarajući plan radnih mjesta u kojem se navodi broj privremenih radnih mjesta prema funkcijskoj skupini i prema razredu te broj članova ugovornog osoblja i upućenih nacionalnih stručnjaka iskazano u ekvivalentima punog radnog vremena;
- (m) donošenja pravila o transparentnosti za Stručni centar i pravila za sprečavanje sukoba interesa te za postupanje u takvim slučajevima, među ostalim u pogledu članova Upravnog odbora, u skladu s člankom 42. Delegirane uredbe (EU) 2019/715;
- (n) osnivanja radnih skupina unutar Zajednice, prema potrebi uzimajući u obzir savjete koje je pružila Strateška savjetodavna skupina;
- (o) imenovanja članova Strateške savjetodavne skupine;
- (p) donošenja pravila o naknadi troškova za članove Strateške savjetodavne skupine;
- (q) uspostavljanja mehanizma praćenja kako bi se osiguralo da se dotična sredstva kojima Stručni centar upravlja izvršavaju u skladu s agendom, misijom, višegodišnjim programom rada i pravilima programa koji su izvor relevantnog financiranja;
- (r) osiguravanja redovitog dijaloga i uspostavljanja djelotvornog mehanizma suradnje sa Zajednicom;
- (s) utvrđivanja komunikacijske politike Stručnog centra na temelju preporuke izvršnog direktora;
- (t) prema potrebi, utvrđivanja pravila kojima se provodi Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europske unije, utvrđeni u Uredbi Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 ⁽¹⁵⁾ („Pravilnik o osoblju” i „Uvjeti zapošljavanja”) u skladu s člankom 30. stavkom 3. ove Uredbe;
- (u) prema potrebi, utvrđivanja pravila o upućivanju nacionalnih stručnjaka u Stručni centar i o angažiranju pripravnika u skladu s člankom 31. stavkom 2.;
- (v) donošenja sigurnosnih pravila za Stručni centar;
- (w) donošenja strategije za suzbijanje prijevара i korupcije koja je razmjerna rizicima od prijevara i korupcije te donošenja sveobuhvatnih mjera, u skladu s primjenjivim zakonodavstvom Unije, za zaštitu osoba koje prijavljuju povrede prava Unije, uzimajući u obzir analizu troškova i koristi mjera koje treba provoditi;
- (x) ako je potrebno, donošenja metodologije za izračun dobrovoljnog financijskog doprinosa i doprinosa u naravi država članica doprinositeljica u skladu s uredbama (EU) 2021/695 i (EU) 2021/694 ili bilo kojim drugim primjenjivim propisima;

⁽¹⁵⁾ SL L 56, 4.3.1968., str. 1..

- (y) u kontekstu godišnjeg programa rada i višegodišnjeg programa rada, osiguravanja dosljednosti i sinergije s dijelovima programa Digitalna Europa i programa Obzor Europa kojima ne upravlja Stručni centar, kao i s drugim programima Unije;
- (z) donošenja godišnjeg izvješća o provedbi strateških ciljeva i prioriteta Stručnog centra, prema potrebi uz preporuku za bolje ostvarenje tih ciljeva i prioriteta.

Ako godišnji program rada sadržava zajednička djelovanja, on sadržava informacije o dobrovoljnim doprinosima država članica zajedničkim djelovanjima. Prema potrebi, u prijedlozima, osobito u prijedlogu godišnjeg programa rada, procjenjuje se potreba primjene sigurnosnih pravila iz članka 33. ove Uredbe, uključujući postupak za samoprocjenu sigurnosti u skladu s člankom 20. Uredbe (EU) 2021/695.

4. U pogledu odlukâ iz stavka 3. točaka (a), (b) i (c) izvršni direktor i Upravni odbor uzimaju u obzir sve relevantne strateške savjete i doprinose ENISA-e, u skladu s poslovníkom Upravnog odbora.

5. Upravni odbor odgovoran je za osiguravanje da se preporuke sadržane u izvješću o provedbi i u evaluaciji iz članka 38. stavaka 2. i 4. na odgovarajući način slijede.

Članak 14.

Predsjednik i sastanci Upravnog odbora

1. Upravni odbor među svojim članovima bira predsjednika i zamjenika predsjednika na razdoblje od tri godine. Mandat predsjednika i zamjenika predsjednika može se produljiti jednom na temelju odluke Upravnog odbora. Međutim, ako članstvo predsjednika i zamjenika predsjednika u Upravnom odboru prestane u bilo kojem trenutku tijekom njihova mandata, mandat im automatski istječe na taj datum. Zamjenik predsjednika po službenoj dužnosti mijenja predsjednika ako predsjednik nije u mogućnosti obavljati svoje zadaće. Predsjednik sudjeluje u glasanju.
2. Upravni odbor održava redovite sastanke najmanje tri puta godišnje. Pri izvršavanju svojih zadaća može održavati izvanredne sastanke na zahtjev Komisije, na zahtjev jedne trećine svojih članova, na zahtjev predsjednika ili na zahtjev izvršnog direktora.
3. Izvršni direktor sudjeluje u raspravama Upravnog odbora, osim ako Upravni odbor odluči drukčije, ali nema pravo glasa.
4. Upravni odbor može, od slučaja do slučaja, pozvati druge osobe da prisustvuju njegovim sastancima u svojstvu promatrača.
5. Predsjednik može pozvati predstavnike Zajednice da sudjeluju na sastancima Upravnog odbora, ali oni nemaju pravo glasa.
6. Članovima Upravnog odbora i njihovim zamjenicima na sastancima mogu, podložno poslovniku Upravnog odbora, pomagati savjetnici ili stručnjaci.
7. Stručni centar Upravnom odboru pruža usluge tajništva.

Članak 15.

Pravila o glasanju Upravnog odbora

1. Upravni odbor u raspravama nastoji postići suglasnost. Glasovanje se održava ako članovi Upravnog odbora ne postignu suglasnost.
2. Ako Upravni odbor ne postigne suglasnost o pitanju, onda donosi odluke većinom od najmanje 75 % glasova svih svojih članova, pri čemu se predstavnici Komisije u tu svrhu smatraju jednim članom. Odsutni član Upravnog odbora može svoje pravo glasa prenijeti na zamjenika ili, u odsutnosti zamjenika, na drugog člana. Nijedan član Upravnog odbora ne smije predstavljati više od jednog drugog člana.

3. Odluke Upravnog odbora o zajedničkim djelovanjima i upravljanju njima kako je navedeno u članku 13. stavku 3. točkama (f) i (g) donose se kako slijedi:

(a) odluke o dodjeli sredstava iz proračuna Unije zajedničkim djelovanjima iz članka 13. stavka 3. točke (f) te odluka o uključivanju takvih zajedničkih djelovanja u godišnji program rada donose se u skladu sa stavkom 2. ovog članka;

(b) odluke koje se odnose na opis zajedničkih djelovanja i kojima se utvrđuju uvjeti za njihovu provedbu iz članka 13. stavka 3. točke (g) donose države članice sudionice i Komisija podložno pravu glasa članova razmjerno njihovim odgovarajućim doprinosima tom zajedničkom djelovanju izračunatim u skladu s metodologijom donesenom na temelju članka 13. stavka 3. točke (x).

4. Za odluke koje se donose na temelju članka 13. stavka 3. točaka (b), (c), (d), (e), (f), (k), (l), (p), (q), (t), (u), (w), (x) i (y) Komisija ima 26 % ukupnog broja glasova u Upravnom odboru.

5. Za odluke različite od onih iz stavka 3. točke (b) i stavka 4., svaka država članica i Unija imaju po jedan glas. Glas Unije zajednički daju dva predstavnika Komisije.

6. Predsjednik sudjeluje u glasovanju.

Odjeljak II.

Izvršni direktor

Članak 16.

Imenovanje i razrješenje izvršnog direktora te produljenje njegova mandata

1. Izvršni direktor stručna je i osoba velikog ugleda u područjima rada Stručnog centra.
2. Izvršni direktor zapošljava se kao član privremenog osoblja Stručnog centra na temelju članka 2. točke (a) Uvjeta zapošljavanja.
3. Izvršnog direktora imenuje Upravni odbor s popisa kandidata koji predlaže Komisija, nakon otvorenog, transparentnog i nediskriminirajućeg postupka odabira.
4. Za potrebe sklapanja ugovora s izvršnim direktorom Stručni centar predstavlja predsjednik Upravnog odbora.
5. Mandat izvršnoga direktora traje četiri godine. Prije kraja tog razdoblja Komisija provodi procjenu u kojoj se uzimaju u obzir ocjena uspješnosti izvršnog direktora te buduće zadaće i izazovi Stručnog centra.
6. Na prijedlog Komisije kojim se uzima u obzir procjena iz stavka 5., Upravni odbor može jedanput produljiti mandat izvršnog direktora za razdoblje od najdulje četiri godine.
7. Izvršni direktor čiji je mandat produljen ne sudjeluje u još jednom postupku odabira za isto radno mjesto.
8. Izvršni direktor može biti razriješen dužnosti samo odlukom Upravnog odbora na prijedlog Komisije ili najmanje 50 % država članica.

Članak 17.

Zadaće izvršnog direktora

1. Izvršni direktor odgovoran je za rad Stručnog centra i svakodnevno upravljanje njime te je njegov zakonski zastupnik. Izvršni direktor odgovoran je Upravnom odboru i obavlja svoje dužnosti potpuno neovisno u okviru ovlasti koje su mu dodijeljene. Izvršnog direktora podupire osoblje Stručnog centra.
2. Izvršni direktor neovisno obavlja barem sljedeće zadaće:
 - (a) provodi odluke koje je donio Upravni odbor;
 - (b) pomaže Upravnom odboru u njegovom radu, pruža usluge tajništva za njegove sastanke i pruža sve informacije koje su potrebne za izvršavanje njegovih dužnosti;

- (c) nakon savjetovanja s Upravnim odborom i Komisijom te uzimajući u obzir doprinos nacionalnih koordinacijskih centara i Zajednice, izrađuje i podnosi Upravnom odboru na usvajanje agendu te u skladu s njom i nacrt godišnjeg programa rada i nacrt višegodišnjeg programa rada Stručnog centra, uključujući opseg poziva na podnošenje prijedloga, poziva na iskaz interesa i poziva na podnošenje ponuda koji su potrebni za provedbu godišnjeg programa rada i odgovarajuće procjene rashoda koje su predložile države članice i Komisija;
- (d) izrađuje i podnosi Upravnom odboru na donošenje nacrt godišnjeg proračuna, uključujući odgovarajući plan radnih mjesta iz članka 13. stavka 3. točke (l) u kojem se navodi broj privremenih radnih mjesta u svakom razredu i funkcijskoj skupini te broj članova ugovornog osoblja i upućenih nacionalnih stručnjaka iskazano u ekvivalentima punog radnog vremena;
- (e) provodi godišnji program rada i višegodišnji program rada i o tome izvješćuje Upravni odbor;
- (f) izrađuje nacrt godišnjeg izvješća o radu Stručnog centra koje uključuje informacije o odgovarajućim rashodima te provedbi agende i višegodišnjeg programa rada; prema potrebi, to je izvješće popraćeno prijedlozima za daljnje poboljšanje ostvarenja ili za preoblikovanje strateških ciljeva i prioriteta;
- (g) osigurava provedbu djelotvornih postupaka praćenja i evaluacije u vezi s radom Stručnog centra;
- (h) izrađuje plan djelovanja koji se nadovezuje na zaključke izvješća o provedbi i evaluacije iz članka 38. stavaka 2. i 4. te, svake dvije godine, podnosi izvješća o napretku Europskom parlamentu i Komisiji;
- (i) sastavlja sporazume s nacionalnim koordinacijskim centrima i sklapa ih;
- (j) odgovoran je za administrativna i financijska pitanja te pitanja povezana s osobljem, uključujući izvršenje proračuna Stručnog centra, uzimajući u obzir savjete primljene od relevantne funkcije unutarnje revizije, u skladu s odlukama iz članka 13. stavka 3. točaka (e), (l), (t), (u), (v) i (w);
- (k) odobrava pokretanje poziva na podnošenje prijedloga i upravlja njima, u skladu s godišnjim programom rada, te upravlja sporazumima i odlukama o dodjeli bespovratnih sredstava koji su ih njih proizašli;
- (l) odobrava popis djelovanja odabranih za financiranje na temelju rang-liste koju je izradila skupina neovisnih stručnjaka;
- (m) odobrava pokretanje poziva na podnošenje ponuda i upravlja njima, u skladu s godišnjim programom rada, te upravlja ugovorima koji su iz njih proizašli;
- (n) odobrava ponude odabrane za financiranje;
- (o) podnosi nacрте godišnje računovodstvene dokumentacije i bilance stanja relevantnoj funkciji unutarnje revizije i nakon toga Upravnom odboru;
- (p) osigurava provedbu procjena rizika i upravljanja rizikom;
- (q) potpisuje pojedinačne sporazume, odluke i ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava;
- (r) potpisuje ugovore o nabavi;
- (s) izrađuje plan djelovanja koji se nadovezuje na zaključke iz izvješća o unutarnjoj ili vanjskoj reviziji i istrage Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) osnovanog Odlukom Komisije 1999/352/EZ, EZUČ, Euratom ⁽¹⁶⁾ i izvješćuje Komisiju o napretku dvaput godišnje te redovito izvješćuje Upravni odbor;
- (t) izrađuje nacrt financijskih pravila koja se primjenjuju na Stručni centar;
- (u) uspostavlja djelotvoran i učinkovit sustav unutarnje kontrole i osigurava njegovo funkcioniranje te izvješćuje Upravni odbor o svakoj bitnoj promjeni u tom sustavu;

⁽¹⁶⁾ Odluka Komisije 1999/352/EZ, EZUČ, Euratom od 28. travnja 1999. o osnivanju Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) (SL L 136, 31.5.1999., str. 20.).

- (v) osigurava učinkovitu komunikaciju s institucijama Unije te na poziv podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću;
- (w) poduzima druge mjere koje su potrebne za ocjenjivanje ostvarivanja misije i ciljeva Stručnog centra;
- (x) izvršava sve ostale zadaće koje mu povjeri ili delegira Upravni odbor.

Odjeljak III.

Strateška savjetodavna skupina

Članak 18.

Sastav Strateške savjetodavne skupine

1. Strateška savjetodavna skupina ima najviše 20 članova. Članove imenuje Upravni odbor, na prijedlog izvršnog direktora, među predstavnicima članova Zajednice koji nisu predstavnici institucija, tijela, ureda i agencija Unije. Prihvataljivi su samo predstavnici članova koji nisu pod kontrolom treće zemlje ili subjekta s poslovnim nastanom u trećoj zemlji. Imenovanje se provodi u skladu s otvorenim, transparentnim i nediskriminirajućim postupkom. Sastavom Strateške savjetodavne skupine Upravni odbor nastoji postići uravnoteženu zastupljenost Zajednice među subjektima u području znanosti, industrije i civilnog društva, industrijama na strani potražnje i ponude, velikim poduzećima i MSP-ovima, kao i uravnotežene zastupljenosti u pogledu geografskog podrijetla i roda. Također se nastoji postići međusektorska ravnoteža, uzimajući u obzir koheziju Unije i svih njezinih država članica u istraživanju, industriji i tehnologiji u području kibersigurnosti. Sastavom Strateške savjetodavne skupine treba omogućiti sveobuhvatan, kontinuiran i trajan dijalog između Zajednice i Stručnog centra.
2. Članovi Strateške savjetodavne skupine moraju imati stručno znanje u pogledu istraživanja, industrijskog razvoja, ponude, provedbe i uvođenja profesionalnih usluga ili proizvoda u području kibersigurnosti. Zahtjeve u pogledu tog stručnog znanja detaljnije određuje Upravni odbor.
3. Postupci u vezi s imenovanjem članova Upravnog odbora Strateške savjetodavne skupine i postupci za rad Strateške savjetodavne skupine određuju se u poslovniku Upravnog odbora i objavljuju se.
4. Mandat članova Strateške savjetodavne skupine je dvije godine. Taj se mandat može obnoviti jedanput.
5. Strateška savjetodavna skupina može pozvati predstavnike Komisije i drugih institucija, tijela, ureda i agencija Unije, osobito ENISA-e, da sudjeluju u njezinu radu i da ga podupiru. Strateška savjetodavna skupina može pozvati dodatne predstavnike Zajednice u svojstvu promatrača, savjetnika ili stručnjaka, prema potrebi, od slučaja do slučaja, kako bi se uzela u obzir dinamika dostignuća u području kibersigurnosti. Članovi Upravnog odbora mogu prisustvovati sastancima Strateške savjetodavne skupine kao promatrači.

Članak 19.

Funkcioniranje Strateške savjetodavne skupine

1. Strateška savjetodavna skupina sastaje se najmanje triput godišnje.
2. Strateška savjetodavna skupina daje savjete Upravnom odboru o osnivanju radnih skupina u okviru Zajednice u skladu s člankom 13. stavkom 3. točkom (n) o posebnim pitanjima koja su važna za rad Stručnog centra, kad god se ta pitanja izravno odnose na zadaće i područja nadležnosti iz članka 20. Prema potrebi, te su radne skupine podložne općoj koordinaciji jednog ili više članova Strateške savjetodavne skupine.
3. Strateška savjetodavna skupina bira svojeg predsjednika običnom većinom svojih članova.
4. Tajništvo Strateške savjetodavne skupine osiguravaju izvršni direktor i osoblje Stručnog centra, koristeći se postojećim sredstvima i vodeći računa o ukupnom radnom opterećenju Stručnog centra. Sredstva dodijeljena za potporu Strateškoj savjetodavnoj skupini navode se u nacrtu godišnjeg proračuna.
5. Strateška savjetodavna skupina donosi svoj poslovnik običnom većinom svojih članova.

Članak 20.

Zadaće Strateške savjetodavne skupine

Strateška savjetodavna skupina redovito se savjetuje sa Stručnim centrom u vezi s obavljanjem aktivnosti Stručnog centra, te osigurava komunikaciju sa Zajednicom i drugim relevantnim dionicima. Strateška savjetodavna skupina također:

- (a) uzimajući u obzir doprinose Zajednice i radnih skupina iz članka 13. stavka 3. točke (n) prema potrebi, unutar rokova koje je utvrdio Upravni odbor, daje izvršnom direktoru i Upravnom odboru strateške savjete i strateški doprinos u vezi s agendom, godišnjim programom rada i višegodišnjim programom rada i te savjete i doprinos stalno ažurira;
- (b) savjetuje Upravni odbor o osnivanju radnih skupina unutar Zajednice u skladu s člankom 13. stavkom 3. točkom (n) za posebna pitanja koja su važna za rad Stručnog centra;
- (c) podložno suglasnosti Upravnog odbora odlučuje o javnim savjetovanjima i organizira javna savjetovanja koja su otvorena za sve javne i privatne dionike koji imaju interes u području kibersigurnosti s ciljem prikupljanja informacija za strateške savjete iz točke (a).

POGLAVLJE III.

Financijske odredbe

Članak 21.

Financijski doprinosi Unije i država članica

1. Stručni centar financira Unija, dok se zajednička djelovanja financiraju sredstvima Unije i dobrovoljnim doprinosima država članica.
2. Administrativne i operativne troškove zajedničkih djelovanja pokrivaju Unija i države članice koje doprinose zajedničkim djelovanjima, u skladu s uredbama (EU) 2021/695 i (EU) 2021/694.
3. Doprinos Unije Stručnom centru za pokrivanje administrativnih i operativnih troškova obuhvaća sljedeće:
 - (a) iznos do 1 649 566 000 EUR iz programa Digitalna Europa, što uključuje do 32 000 000 EUR za administrativne troškove;
 - (b) iznos iz programa Obzor Europa za zajednička djelovanja, među ostalim za administrativne troškove, koji je jednak iznosu koji su države članice doprinijele na temelju stavka 7. ovog članka i ne prelazi iznos utvrđen u postupku strateškog planiranja programa Obzor Europa koji se treba provesti na temelju članka 6. stavka 6. Uredbe (EU) 2021/695 u godišnjem programu rada i višegodišnjem programu rada;
 - (c) iznos iz drugih relevantnih programa Unije, ako je potreban za provedbu zadaća ili ostvarivanje ciljeva Stručnog centra, podložno odlukama donesenima u skladu s pravnim aktima Unije kojima se uspostavljaju ti programi.
4. Najveći doprinos Unije plaća se iz odobrenih sredstava u općem proračunu Unije dodijeljenih programu Digitalna Europa, posebnom programu za provedbu programa Obzor Europa, koji je uspostavljen Odlukom (EU) 2021/764, te drugim programima i projektima koji su unutar područja djelovanja Stručnog centra ili Mreže.
5. Stručni centar provodi djelovanja u vezi s kibersigurnošću iz programa Digitalna Europa i programa Obzor Europa u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (c) podtočkom iv. Financijske uredbe.
6. Doprinosi iz programâ Unije, osim onih navedenih u stavcima 3. i 4. koji su dio sufinanciranja Unije za program koji provodi jedna od država članica, ne uzimaju se u obzir pri izračunu najvećeg mogućeg financijskog doprinosa Unije iz tih stavaka.
7. Države članice dobrovoljno sudjeluju u zajedničkim djelovanjima putem dobrovoljnih financijskih doprinosa i/ili doprinosa u naravi. Ako država članica sudjeluje u zajedničkom djelovanju, financijskim doprinosom te države članice pokrivaju se administrativni troškovi razmjerno njezinu doprinosu tom zajedničkom djelovanju. Administrativni troškovi zajedničkih djelovanja pokrivaju se financijskim doprinosom. Operativni troškovi zajedničkih djelovanja mogu se pokriti financijskim doprinosom ili doprinosom u naravi, kako je predviđeno programom Obzor Europa i programom Digitalna Europa. Doprinosi svake države članice mogu biti u obliku potpore koju ta država članica pruža u okviru zajedničkog djelovanja korisnicima s poslovnim nastanom u toj državi članici. Doprinosi u naravi država članica sastoje se

od prihvatljivih troškova nacionalnih koordinacijskih centara i drugih javnih subjekata kada sudjeluju u projektima koji se financiraju na temelju ove Uredbe, umanjeni za bilo kakav doprinos Unije tim troškovima. U slučaju projekata koji se financiraju iz programa Obzor Europa, prihvatljivi troškovi izračunavaju se u skladu s člankom 36. Uredbe (EU) 2021/695. U slučaju projekata koji se financiraju iz programa Digitalna Europa prihvatljivi troškovi izračunavaju se u skladu s Financijskom uredbom.

Predviđeni iznos ukupnih dobrovoljnih doprinosa država članica zajedničkim djelovanjima u okviru programa Obzor Europa, među ostalim financijskih doprinosa za administrativne troškove, utvrđuje se kako bi ga se uzelo u obzir u postupku strateškog planiranja programa Obzor Europa koje treba provesti u skladu s člankom 6. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/695, uz doprinos Upravnog odbora. Za djelovanja u okviru programa Digitalna Europa, neovisno o članku 15. Uredbe (EU) 2021/694, države članice mogu dati doprinos troškovima Stručnog centra koji se sufinanciraju iz programa Digitalna Europa, koji je niži od iznosa određenih u stavku 3. točki (a) ovog članka.

8. Nacionalno sufinanciranje djelovanja koja se podupiru programima Unije koji nisu program Obzor Europa ni program Digitalna Europa smatra se nacionalnim doprinosom država članica ako je taj doprinos dio zajedničkih djelovanja te ako su uključeni u program rada Stručnog centra.

9. Za potrebe procjene doprinosa iz stavka 3. ovog članka i članka 22. stavka 2. točke (b) troškovi se utvrđuju u skladu s uobičajenom praksom troškovnog računovodstva dotične države članice, primjenjivim računovodstvenim standardima dotične države članice i primjenjivim međunarodnim računovodstvenim standardima te međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Troškove ovjerava neovisni vanjski revizor kojeg imenuje dotična država članica. Ako postoji sumnja u pogledu certificiranja, Stručni centar može provjeriti metodu vrednovanja.

10. Ako bilo koja država članica ne ispuni svoje obveze u pogledu financijskog doprinosa ili doprinosa u naravi zajedničkim djelovanjima, izvršni direktor o tome obavješćuje dotičnu državu članicu pisanim putem i određuje razuman rok u kojem se takav propust treba ispraviti. Ako propust ne bude ispravljen u tom roku, izvršni direktor saziva sastanak Upravnog odbora kako bi se odlučilo treba li opozvati pravo glasa države članice sudionice koja nije ispunila obveze ili poduzeti druge mjere dok ta država članica ne ispuni svoje obveze. Pravo glasa u vezi sa zajedničkim djelovanjima države članice koja nije ispunila svoje obveze suspendira se dok ih ne ispuni.

11. Komisija može otkazati, razmjerno smanjiti ili suspendirati financijski doprinos Unije zajedničkim djelovanjima ako države članice doprinositeljice ne doprinose, doprinose samo djelomično ili kasne s doprinosima iz stavka 3. točke (b). Otkaz, smanjenje ili suspenzija financijskog doprinosa Unije od strane Komisije razmjerni su, u pogledu iznosa i vremena, propustu država članica da plate doprinos, djelomičnom plaćanju doprinosa ili kašnjenju s plaćanjem doprinosa.

12. Države članice doprinositeljice svake godine do 31. siječnja izvješćuju Upravni odbor o vrijednosti doprinosa iz stavka 7. za zajedničko djelovanje s Unijom koji su plaćeni svake prethodne financijske godine.

Članak 22.

Troškovi i sredstva Stručnog centra

1. Administrativni troškovi Stručnog centra u načelu se pokrivaju financijskim doprinosima Unije na godišnjoj osnovi. Dodatne financijske doprinose države članice doprinositeljice pružaju razmjerno svojim dobrovoljnim doprinosima zajedničkim djelovanjima. Ako se dio doprinosa za administrativne troškove ne iskoristi, može se namijeniti za financiranje operativnih troškova Stručnog centra.

2. Operativni troškovi Stručnog centra pokrivaju se:

(a) financijskim doprinosom Unije;

(b) dobrovoljnim financijskim doprinosima ili doprinosima u naravi država članica doprinositeljica u slučaju zajedničkih djelovanja.

3. Sredstva Stručnog centra unesena u njegov proračun sastoje se od sljedećih doprinosa:

(a) financijskih doprinosa Unije troškovima poslovanja i administrativnim troškovima;

(b) dobrovoljnih financijskih doprinosa država članica doprinositeljica administrativnim troškovima u slučaju zajedničkih djelovanja;

(c) dobrovoljnih financijskih doprinosa država članica doprinositeljica operativnim troškovima u slučaju zajedničkih djelovanja;

(d) svih prihoda koje ostvaruje Stručni centar;

(e) svih drugih financijskih doprinosa, sredstava i prihoda.

4. Sve kamate obračunane na temelju doprinosa koje su Stručnom centru uplatile države članice doprinositeljice smatraju se prihodom Stručnog centra.

5. Sva sredstva Stručnog centra i njegovih aktivnosti upotrebljavaju se za ostvarivanje njegovih ciljeva.

6. Stručni centar vlasnik je sve imovine koju je sam stvorio ili koja mu je prenesena radi ostvarivanja njegovih ciljeva. Ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila relevantnog programa financiranja, o vlasništvu nad imovinom nastalom ili stečenom zajedničkim djelovanjima odlučuje se u skladu s člankom 15. stavkom 3. točkom (b).

7. Osim u slučaju likvidacije Stručnog centra, članicama doprinositeljicama Stručnog centra ne isplaćuje se višak prihoda nad rashodima te on ostaje u vlasništvu Stručnog centra.

8. Stručni centar blisko surađuje s drugim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije, uz dužno poštovanje njihovih mandata i ne udvostručujući postojeće mehanizme suradnje, kako bi ostvario koristi od sinergije s njima i, ako je to moguće i primjereno, kako bi smanjio administrativne troškove.

Članak 23.

Financijske obveze

Financijske obveze Stručnog centra ne smiju prekoračiti iznos raspoloživih financijskih sredstava ili financijskih sredstava koja njegovi članovi namjenjuju za njegov proračun.

Članak 24.

Financijska godina

Financijska godina traje od 1. siječnja do 31. prosinca.

Članak 25.

Donošenje proračuna

1. Izvršni direktor svake godine sastavlja nacrt izvješća o procjeni prihoda i rashoda Stručnog centra za sljedeću financijsku godinu te ga prosljeđuje Upravnom odboru zajedno s nacrtom plana radnih mjesta iz članka 13. stavka 3. točke (l). Prihodi i rashodi moraju biti uravnoteženi. Rashodi Stručnog centra uključuju rashode za osoblje, administrativne i infrastrukturne rashode te rashode za poslovanje. Administrativni rashodi svode se na najmanju moguću mjeru, među ostalim preraspodjelom osoblja ili radnih mjesta.

2. Upravni odbor svake godine, na temelju nacrta izvješća o procjeni prihoda i rashoda iz stavka 1., sastavlja izvješće o procjeni prihoda i rashoda Stručnog centra za sljedeću financijsku godinu.

3. Upravni odbor do 31. siječnja svake godine Komisiji šalje izvješće o procjeni prihoda i rashoda iz stavka 2. ovog članka, koji je dio nacrta jedinstvenog programskog dokumenta iz članka 32. stavka 1. Delegirane uredbe (EU) 2019/715.

4. Na temelju izvješća o procjeni prihoda i rashoda iz stavka 2. ovog članka Komisija one procjene koje smatra potrebnima za plan radnih mjesta iz članka 13. stavka 3. točke (l) ove Uredbe i iznos doprinosa na teret općeg proračuna unosi u nacrt proračuna Unije koje podnosi Europskom parlamentu i Vijeću u skladu s člancima 313. i 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

5. Europski parlament i Vijeće odobravaju odobrena sredstava za doprinos Stručnom centru.

6. Europski parlament i Vijeće donose plan radnih mjesta iz članka 13. stavka 3. točke (l).

7. Zajedno s godišnjim programom rada i višegodišnjim programom rada Upravni odbor donosi proračun Stručnog centra. Proračun postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna Unije. Upravni odbor prema potrebi prilagođava proračun i godišnji program rada Stručnog centra u skladu s općim proračunom Unije.

Članak 26.

Podnošenje računovodstvene dokumentacije Stručnog centra i razrješnice

Stručni centar podnosi privremenu i konačnu računovodstvenu dokumentaciju i razrješnicu u skladu s pravilima i rasporedom iz Financijske uredbe i u skladu s financijskim pravilima Stručnog centra.

Članak 27.

Operativno i financijsko izvješćivanje

1. Izvršni direktor Upravnom odboru podnosi godišnje izvješće o izvršavanju svojih dužnosti u skladu s financijskim pravilima Stručnog centra.

2. Izvršni direktor u roku od dva mjeseca nakon kraja svake financijske godine Upravnom odboru na odobrenje podnosi godišnje izvješće o radu, u kojem izvješćuje o napretku koji je Stručni centar ostvario u prethodnoj kalendarskoj godini, osobito u vezi s godišnjim programom rada za tu godinu te ispunjenjem svojih strateških ciljeva i prioriteta. To izvješće obuhvaća informacije o sljedećim pitanjima:

- (a) provedenim operativnim djelovanjima i odgovarajućim rashodima;
 - (b) podnesenim djelovanjima, uključujući pregled prema vrsti sudionika, uključujući MSP-ove, i prema državi članici;
 - (c) odabranim mjerama za financiranje, uključujući pregled prema vrsti sudionika, uključujući MSP-ove, te prema zemlji, kao i naznakom doprinosa Stručnog centra pojedinačnim sudionicima i mjerama;
 - (d) ostvarenju misije i ciljeva utvrđenih u ovoj Uredbi te prijedlozima o daljnjem radu potrebnom za ostvarenje te misije i tih ciljeva;
 - (e) usklađenosti provedbenih zadaća s agendom i višegodišnjim programom rada.
3. Godišnje izvješće o radu objavljuje se nakon što ga odobri upravni odbor.

Članak 28.

Financijska pravila

Stručni centar donosi svoja posebna financijska pravila u skladu s člankom 70. Financijske uredbe.

Članak 29.

Zaštita financijskih interesa Unije

1. Stručni centar poduzima odgovarajuće mjere kojima osigurava da su, dok se provode djelovanja koja se financiraju u okviru ove Uredbe, financijski interesi Unije zaštićeni primjenom preventivnih mjera protiv prijevare, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti, redovitim i učinkovitim provjerama i, ako se utvrde nepravilnosti, osiguravanjem povrata pogrešno plaćenih iznosa te, prema potrebi, učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim administrativnim sankcijama.

2. Stručni centar omogućuje osoblju Komisije i drugim osobama koje Komisija ovlasti te Revizorskom sudu pristup lokacijama i prostorijama Stručnog centra te svim informacijama koje su im potrebne za obavljanje revizija, uključujući informacije u elektroničkom obliku.

3. OLAF može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 ⁽¹⁷⁾ i Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁸⁾ radi utvrđivanja je li došlo do prijevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije, u vezi sa sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava ili ugovorom koji se izravno ili neizravno financira u skladu s ovom Uredbom.

4. Ne dovodeći u pitanje stavke 1., 2. i 3., ugovori i sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava koji su rezultat provedbe ove Uredbe sadržavaju odredbe kojima se izričito ovlašćuju Komisija, Stručni centar, Revizorski sud i OLAF za provedbu takvih revizija i istraga u skladu s njihovim nadležnostima. Ako se provedba mjere povjerala vanjskim izvoditeljima ili dalje delegira, u cijelosti ili djelomično, ili ako to zahtijeva sklapanje ugovora o javnoj nabavi ili dodjelu financijske potpore trećoj strani, u ugovoru ili sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava navodi se obveza ugovaratelja ili korisnika da od bilo koje uključene treće strane zahtijeva izričito prihvaćanje tih ovlasti Komisije, Stručnog centra, Revizorskog suda i OLAF-a.

POGLAVLJE IV.

Osoblje Stručnog centra

Članak 30.

Osoblje

1. Na osoblje Stručnog centra primjenjuju se Pravilnik o osoblju i Uvjeti zapošljavanja te pravila koja su zajednički donijele institucije Unije u svrhu primjene Pravilnika o osoblju i Uvjeta zapošljavanja.

2. U odnosu na osoblje Stručnog centra Upravni odbor izvršava ovlasti koje su Pravilnikom o osoblju dodijeljene tijelu za imenovanje te ovlasti koje su Uvjetima zapošljavanja dodijeljene tijelu nadležnom za sklapanje ugovora („ovlasti tijela za imenovanja”).

3. Upravni odbor u skladu s člankom 110. Pravilnika o osoblju donosi odluku na temelju članka 2. stavka 1. Pravilnika o osoblju i članka 6. Uvjeta zapošljavanja, kojom se odgovarajuće ovlasti tijela za imenovanja delegiraju izvršnom direktoru i kojom se utvrđuju uvjeti pod kojima se to delegiranje ovlasti može suspendirati. Izvršni direktor ovlašten je dalje delegirati te ovlasti.

4. U izvanrednim okolnostima Upravni odbor može donijeti odluku o privremenoj suspenziji delegiranja ovlasti tijela za imenovanja izvršnom direktoru i svakog daljnjeg delegiranja tih ovlasti od strane izvršnog direktora. U takvim slučajevima Upravni odbor samostalno izvršava ovlasti tijela za imenovanja ili ih delegira jednom od svojih članova ili članu osoblja Stručnog centra koji nije izvršni direktor.

5. Upravni odbor donosi provedbena pravila za Pravilnik o osoblju i Uvjete zapošljavanja u skladu s člankom 110. Pravilnika o osoblju.

6. Broj zaposlenika utvrđuje se u planu radnih mjesta iz članka 13. stavka 3. točke (l), u kojem se navodi broj privremenih radnih mjesta prema funkcijskoj skupini i prema razredu te broj članova ugovornog osoblja iskazano u ekvivalentima punog radnog vremena u skladu s godišnjim proračunom Stručnog centra.

7. Ljudski resursi potrebni Stručnom centru pokrivaju se u prvome redu preraspodjelom osoblja ili radnih mjesta iz institucija, tijela, ureda i agencija Unije te dodatnim ljudskim resursima putem zapošljavanja. Osoblje Stručnog centra može se sastojati od privremenog i ugovornog osoblja.

⁽¹⁷⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevare i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

⁽¹⁸⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevare (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

8. Sve troškove povezane s osobljem snosi Stručni centar.

Članak 31.

Upućeni nacionalni stručnjaci i drugo osoblje

1. Stručni centar može angažirati upućene nacionalne stručnjake i drugo osoblje koje nije zaposleno u Stručnom centru.
2. Upravni odbor u dogovoru s Komisijom donosi odluku kojom se utvrđuju pravila o upućivanju nacionalnih stručnjaka u Stručni centar.

Članak 32.

Povlastice i imuniteti

Protokol br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije priložen UEU-u i UFEU-u primjenjuje se na Stručni centar i njegovo osoblje.

POGLAVLJE V.

Zajedničke odredbe

Članak 33.

Sigurnosna pravila

1. Na sudjelovanje u svim djelovanjima koja financira Stručni centar primjenjuje se članak 12. Uredbe (EU) 2021/694.
2. Sljedeća posebna sigurnosna pravila primjenjuju se na djelovanja koja se financiraju iz programa Obzor Europa:
 - (a) za potrebe članka 38. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/695, kada je to predviđeno u godišnjem programu rada, dodjela neisključivih licencija može biti ograničena na treće strane koje imaju poslovni nastan ili za koje se smatra da imaju poslovni nastan u državi članici i koje su pod kontrolom te države članice ili državljana te države članice;
 - (b) za potrebe članka 40. stavka 4. prvog podstavka točke (b) Uredbe (EU) 2021/695, prijenos vlasništva nad rezultatima ili dodjela licencije na pravni subjekt s poslovnim nastanom u pridruženoj zemlji ili u Uniji, ali pod kontrolom trećih zemalja, osnova je za prigovor na prijenos vlasništva nad rezultatima ili na dodjelu isključive licencije u pogledu rezultata;
 - (c) za potrebe članka 41. stavka 7. prvog podstavka točke (a) Uredbe (EU) 2021/695, kada je to predviđeno u godišnjem programu rada, odobravanje prava pristupa, kako je definirano člankom 2. točkom 9. te Uredbe, može biti ograničeno na pravni subjekt koji ima poslovni nastan ili za koji se smatra da ima poslovni nastan u državi članici i koji je pod kontrolom te države članice ili državljana te države članice.

Članak 34.

Transparentnost

1. Stručni centar obavlja svoje aktivnosti uz visok stupanj transparentnosti.
2. Stručni centar osigurava da javnost i sve zainteresirane strane pravodobno dobiju odgovarajuće, objektivne, pouzdane i lako dostupne informacije, posebno u vezi s rezultatima njegova rada. Centar objavljuje i izjave o interesima dane u skladu s člankom 43. Ti zahtjevi primjenjuju se i na nacionalne koordinacijske centre, Zajednicu i Stratešku savjetodavnu skupinu, u skladu s relevantnim pravom.
3. Upravni odbor može na prijedlog izvršnog direktora zainteresiranim stranama odobriti da u svojstvu promatrača sudjeluju u određenim aktivnostima Stručnog centra.
4. Stručni centar utvrđuje u poslovniku Upravnog odbora Stručnog centra i Strateške savjetodavne skupine praktične aranžmane za provedbu pravila o transparentnosti iz stavaka 1. i 2. ovog članka. U pogledu djelovanja koja se financiraju iz programa Obzor Europa tim se poslovnikom i aranžmanima uzimaju u obzir odredbe iz Uredbe (EU) 2021/695.

Članak 35.**Rodna ravnoteža**

U provedbi ove Uredbe, prilikom imenovanja kandidata ili predlaganja predstavnika, Komisija, države članice i drugi dionici iz institucija i privatnog sektora biraju predstavnike među više kandidata, ako je to moguće, te s ciljem osiguravanja rodne ravnoteže.

Članak 36.**Sigurnosna pravila o zaštiti klasificiranih podataka i osjetljivih neklasificiranih podataka**

1. Upravni odbor nakon odobrenja Komisije donosi sigurnosna pravila Stručnog centra. Tim se sigurnosnim pravilima primjenjuju načela i pravila utvrđena u odlukama Komisije (EU, Euratom) 2015/443 ⁽¹⁹⁾ i (EU, Euratom) 2015/444 ⁽²⁰⁾.
2. Članovi Upravnog odbora, izvršni direktor, vanjski stručnjaci koji sudjeluju u radu ad hoc radnih skupina i članovi osoblja Stručnog centra poštuju zahtjeve u pogledu povjerljivosti iz članka 339. UFEU-a čak i nakon prestanka njihovih dužnosti.
3. Stručni centar može poduzeti potrebne mjere kako bi olakšao razmjenu informacija relevantnih za njegove zadaće s Komisijom i državama članicama te prema potrebi s relevantnim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije. Za svaki administrativni aranžman sklopljen u tu svrhu u vezi s razmjenom klasificiranih podataka EU-a (EUCI) ili, ako nema takvog aranžmana, za svako iznimno ad hoc objavljivanje EUCI-ja potrebno je prethodno odobrenje Komisije.

Članak 37.**Pristup dokumentima**

1. Na dokumente koje posjeduje Stručni centar primjenjuje se Uredba (EZ) br. 1049/2001.
2. Upravni odbor donosi aranžmane za provedbu Uredbe (EZ) br. 1049/2001 do 29. prosinca 2021.
3. Odluke koje donosi Stručni centar na temelju članka 8. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 mogu biti predmetom pritužbe Ombudsmanu na temelju članka 228. UFEU-a ili tužbe pred Sudom Europske unije na temelju članka 263. UFEU-a.

Članak 38.**Praćenje, evaluacija i preispitivanje**

1. Stručni centar osigurava trajno i sustavno praćenje i redovnu evaluaciju svojih aktivnosti, uključujući aktivnosti kojima upravljaju nacionalni koordinacijski centri i Mreža. Stručni centar osigurava učinkovito, djelotvorno i pravodobno prikupljanje podataka za praćenje provedbe i rezultata programâ financiranja sredstvima Unije iz članka 4. stavka 3. točke (b) te primateljima sredstava Unije i državama članicama određuje razmjerne zahtjeve u vezi s izvješćivanjem. Zaključci te evaluacije javno se objavljuju.
2. Kada budu dostupne dostatne informacije o provedbi ove Uredbe, a u svakom slučaju najkasnije 30 mjeseci nakon datuma predviđenog u članku 46. stavku 4., Komisija priprema izvješće o provedbi aktivnosti Stručnog centra, uzimajući u obzir preliminarni doprinos Upravnog odbora, nacionalnih koordinacijskih centara i Zajednice. Komisija podnosi to izvješće o provedbi Europskom parlamentu i Vijeću do 30. lipnja 2024. Stručni centar i države članice dostavljaju Komisiji sve potrebne informacije za izradu tog izvješća.
3. U izvješću o provedbi iz stavka 2. navode se procjene:
 - (a) radne sposobnosti Stručnog centra u pogledu misije, ciljeva, mandata i zadaća te suradnje i koordinacije s drugim dionicima, osobito nacionalnim koordinacijskim centrima, Zajednicom i ENISA-om;

⁽¹⁹⁾ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).

⁽²⁰⁾ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

- (b) rezultata koje je Stručni centar postigao, uzimajući u obzir njegovu misiju, ciljeve, mandat i zadaće, a posebno učinkovitost Stručnog centra u koordinaciji financijskih sredstava Unije i udruživanju stručnog znanja;
- (c) usklađenosti provedbenih zadaća u skladu s agendom i višegodišnjim programom rada;
- (d) koordinacije i suradnje Stručnog centra s programskim odborima programa Obzor Europa i programa Digitalna Europa, posebno radi povećanja usklađenosti i sinergije s agendom, godišnjim programom rada, višegodišnjim programom rada, programom Obzor Europa i programom Digitalna Europa;
- (e) zajedničkih djelovanja.

4. Nakon podnošenja izvješća o provedbi iz stavka 2. ovog članka Komisija provodi evaluaciju Stručnog centra uzimajući u obzir preliminarni doprinos Upravnog odbora, nacionalnih koordinacijskih centara i Zajednice. U toj se evaluaciji prema potrebi upućuje na procjene iz stavka 3. ovog članka ili ih se njome ažurira te se ona provodi prije isteka razdoblja navedenog u članku 47. stavku 1. kako bi se pravodobno utvrdilo je li primjereno produljiti mandat Stručnog centra nakon tog razdoblja. Tom se evaluacijom procjenjuju pravni i administrativni aspekti u pogledu mandata Stručnog centra te potencijal za postizanje sinergije i izbjegavanje fragmentacije s drugim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije.

Ako Komisija smatra da je nastavak djelovanja Stručnog centra opravdan s obzirom na njegovu misiju, ciljeve, mandat i zadaće, ona može podnijeti zakonodavni prijedlog radi produljenja trajanja mandata Stručnog centra utvrđenog u članku 47.

5. Na temelju zaključaka izvješća o provedbi iz stavka 2. Komisija može poduzeti odgovarajuća djelovanja.

6. Praćenje, evaluacija, postupno smanjivanje i obnova doprinosa iz programa Obzor Europa provode se u skladu s člancima 10., 50. i 52. Uredbe (EU) 2021/695 i s dogovorenim provedbenim mehanizmima.

7. Praćenje, izvješćivanje i evaluacija doprinosa iz programa Digitalna Europa provode se u skladu s člancima 24. i 25. Uredbe (EU) 2021/694.

8. U slučaju likvidacije Stručnog centra, Komisija provodi završnu evaluaciju Stručnog centra u roku od šest mjeseci od likvidacije Stručnog centra, a u svakom slučaju najkasnije dvije godine nakon pokretanja postupka likvidacije iz članka 47. Rezultati te završne evaluacije dostavljaju se Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 39.

Pravna osobnost Stručnog centra

1. Stručni centar ima pravnu osobnost.
2. U svakoj državi članici Stručni centar ima najširu pravnu sposobnost koja se priznaje pravnim osobama na temelju prava te države članice. Osobito, Centar može stjecati pokretnine i nekretnine ili njima raspolagati te može biti stranka u sudskom postupku.

Članak 40.

Odgovornost Stručnog centra

1. Ugovorna odgovornost Stručnog centra uređena je pravom koje se primjenjuje na predmetni sporazum, odluku ili ugovor.
2. U slučaju izvanugovorne odgovornosti Stručni centar dužan je nadoknaditi svu štetu koju uzrokuje njegovo osoblje pri obavljanju svojih dužnosti, u skladu s općim načelima koja su zajednička zakonima država članica.
3. Sva plaćanja Stručnog centra u vezi s odgovornosti iz stavaka 1. i 2. te s time povezani troškovi i izdaci smatraju se rashodima Stručnog centra i pokrivaju se iz njegovih sredstava.
4. Stručni centar isključivo je odgovoran za ispunjavanje svojih obveza.

*Članak 41.***Nadležnost Suda Europske unije i mjerodavno pravo**

1. Sud Europske unije nadležan je:
 - (a) donijeti presudu u skladu s odredbom o arbitraži sadržanom u odlukama koje je donio, ili sporazumima ili ugovorima koje je sklopio, Stručni centar;
 - (b) za sporove povezane s naknadama štete koju je osoblje Stručnog centra uzrokovalo pri obavljanju svojih dužnosti;
 - (c) u svim sporovima između Stručnog centra i njegova osoblja u okvirima i pod uvjetima koji su utvrđeni u Pravilniku o osoblju.
2. Na sva pitanja koja nisu obuhvaćena ovom Uredbom ili drugim pravnim aktima Unije primjenjuje se pravo države članice u kojoj se nalazi sjedište Stručnog centra.

*Članak 42.***Odgovornost Unije i država članica i osiguranje**

1. Financijska odgovornost Unije i država članica za dugove Stručnog centra ograničava se na njihove već dane doprinose za administrativne troškove.
2. Stručni centar ugovara i održava odgovarajuće osiguranje.

*Članak 43.***Sukob interesa**

Upravni odbor donosi pravila za sprečavanje, utvrđivanje i rješavanje sukoba interesa svojih članova, tijela i osoblja, uključujući izvršnog direktora. Ta pravila sadržavaju odredbe kojima je svrha sprečavanje sukoba interesa u pogledu predstavnika članova koji sudjeluju u Upravnom odboru te Strateškoj savjetodavnoj skupini u skladu s Financijskom uredbom, uključujući odredbe o bilo kakvim izjavama o interesima. Nacionalni koordinacijski centri u pogledu sukoba interesa podliježu nacionalnom pravu.

*Članak 44.***Zaštita osobnih podataka**

1. Stručni centar obrađuje osobne podatke podložno Uredbi (EU) 2018/1725.
2. Upravni odbor donosi provedbene mjere iz članka 45. stavka 3. Uredbe (EU) 2018/1725. Upravni odbor može donijeti dodatne mjere koje su potrebne kako bi Stručni centar primjenjivao tu Uredbu (EU).

*Članak 45.***Potpore države članice domaćina**

Stručni centar i država članica domaćin u kojoj se nalazi njegovo sjedište mogu sklopiti administrativni sporazum o povlasticama i imunitetima i drugim oblicima potpore koju ta država članica pruža Stručnom centru.

POGLAVLJE VI.

Završne odredbe*Članak 46.***Početa djelovanja**

1. Komisija je odgovorna za osnivanje i početni rad Stručnog centra dok on stekne operativnu sposobnost za provedbu vlastitog proračuna. U skladu s pravom Unije Komisija provodi sve potrebne radnje uz sudjelovanje nadležnih tijela Stručnog centra.
2. U svrhu stavka 1. ovog članka, Komisija može imenovati privremenog izvršnog direktora dok izvršni direktor ne preuzme svoje dužnosti nakon što ga Upravni odbor imenuje u skladu s člankom 16. Privremeni izvršni direktor obavlja dužnosti izvršnog direktora i može mu pomagati ograničen broj članova osoblja Komisije. Komisija može privremeno dodijeliti Stručnom centru ograničen broj članova svojeg osoblja.

3. Privremeni izvršni direktor može odobravati sva plaćanja koja su obuhvaćena odobrenim sredstvima iz godišnjeg proračuna Stručnog centra nakon što ga Upravni odbor donese, i može sklapati sporazume i ugovore, uključujući ugovore s osobljem i donositi odluke nakon donošenja plana radnih mjesta iz članka 13. stavka 3. točke (l).

4. U dogovoru s izvršnim direktorom i uz suglasnost Upravnog odbora, privremeni izvršni direktor određuje datum od kojeg će Stručni centar imati sposobnost za provedbu vlastitog proračuna. Od tog datuma nadalje Komisija više ne preuzima obveze i ne izvršava plaćanja za aktivnosti Stručnog centra.

Članak 47.

Trajanje

1. Stručni centar osniva se na razdoblje od 28. lipnja 2021. do 31. prosinca 2029.
2. Osim ako se mandat Stručnog centra produži u skladu s člankom 38. stavkom 4., postupak likvidacije pokreće se automatski na kraju razdoblja iz stavka 1. ovog članka.
3. U svrhu provedbe postupka likvidacije Stručnog centra, Upravni odbor imenuje jednog ili više likvidatora koji poštuju odluke Upravnog odbora.
4. Pri likvidaciji Stručnog centra njegova se imovina upotrebljava za podmirivanje njegovih obveza i rashoda povezanih s likvidacijom. Sav višak raspodjeljuje se između Unije i država članica doprinositeljica razmjerno njihovu financijskom doprinosu Stručnom centru. Svaki višak koji se dodijeli Uniji vraća se u proračun Unije.

Članak 48.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. svibnja 2021.

Za Europski parlament
Predsjednik
D.M. SASSOLI

Za Vijeće
Predsjednica
A.P. ZACARIAS